

An aerial photograph of a town, likely Koła, showing a mix of residential buildings in various colors (yellow, white, green, red) and a large green park area in the background. The town is surrounded by fields and trees. The sky is blue with some light clouds.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA KOŁA NA LATA 2021-2025**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIA	5
1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	7
1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	7
1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	9
1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	10
2. DIAGNOZA	12
2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA MIASTA	13
2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE	13
2.1.2. DEMOGRAFIA	13
2.1.3. RYNEK PRACY	16
2.1.4. SYTUACJA MIESZKANIOWA	199
2.1.5. OŚWIATA I WYCHOWANIE	20
2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO	233
2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	25
2.1.8. KULTURA	277
2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	31
2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	31
2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	35
2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA	39
2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ	43
2.2.5. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	46
2.2.6. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA	50
2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOPRAWNOŚCIAMI	55
2.3 ANALIZA SWOT	59
2.4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIA	62
3. STRATEGIA	64
3.1. MISJA I CEL GŁÓWNY	65
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	66
4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	78

Opracowanie:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowano w oparciu o materiały źródłowe pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole, Urzędu Miejskiego w Kole oraz jednostek organizacyjnych Miasta Koła. Elektroniczna wersja Strategii znajduje się na stronie internetowej Miasta Koła <https://www.kolo.pl/>, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej <http://bip.mopskolo.nv.pl/> oraz w Biuletynie Informacji Publicznej obu instytucji.

WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koła na lata 2021-2025 została opracowana w celu wyznaczenia celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań mających w efekcie przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców miasta, a w szczególności tych osób, które są zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Dokument jest kontynuacją działań zawartych w poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która obowiązywała w latach 2015-2020.

Najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie Miasta Koła zostały zdiagnozowane na podstawie danych statystycznych i sprawozdań. Dodatkowo przeprowadzono analizę strategiczną opartą na identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Z opracowanej diagnozy wyłaniają się konkretne problemy, nad którymi powinna skupić się polityka społeczna miasta.

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny i powiatowy na mocy art. 17.1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004:

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Celem tych programów jest reintegracja, integracja osób i rodzin z różnych powodów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane przez gminy jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na treść i realizację gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne, do których należą:

- Ustawa o samorządzie gminnym,
- Ustawa o samorządzie powiatowym,
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem",
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Uwarunkowania prawne jedynie w części określają zakres niniejszego dokumentu. Zakres Strategii będzie dostosowany do specyficznych potrzeb mieszkańców Miasta Koła. Ważne jest, aby dobrze zdiagnozować zagrożenia i zaplanować działania, które przyczynią się do prawidłowego funkcjonowania osób mieszkających w mieście. Opracowanie kompleksowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma zapobiegać przeciwnościom dnia codziennego, jak i nagłym sytuacjom kryzysowym.

Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące metody pozyskiwania danych:

- DESK RESEARCH. Podstawą tej metody są dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje, roczniki statystyczne. Przy sporządzaniu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta wykorzystano dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole za lata 2015-2019 oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego, które obejmują okres od 2015 do 2019 roku.
- BADANIE ANKIETOWE. Element partycypacji społecznej, uwzględnienie udziału mieszkańców w procesie tworzenia strategii. Badania opinii publicznej oparte o kwestionariusz ankietowy, w którym mieszkańcy miasta pytani byli o ogólne warunki życia i problemy społeczne ich dotyczące. Badania ankietowe były przeprowadzone od 10 września do 09 października 2020 roku. Wpłynęło 145 ankiet, z czego 75,2% kwestionariuszy wypełniły kobiety, a 24,8% mężczyźni. 40% osób wypełniających ankietę jest wieku 18-35 lat, powyżej tej granicy jest prawie 60% respondentów. Najwięcej osób – 44,1% posiada wykształcenie wyższe, 40% średnie. Ponad połowa ankietowanych pracuje na umowę o pracę, a 23,4% jest emerytem lub rencistą.
- SPOTKANIA KONSULTACYJNE. Podczas pierwszego spotkania Dyrektor MOPS wraz z pracownikami zapoznali się z harmonogramem prac nad strategią. Została przeprowadzona również dyskusja na temat obszarów problemowych w mieście. Na drugim spotkaniu omawiano cel główny Strategii oraz opracowywano cele strategiczne, operacyjne, a także kierunki działań.

- KONSULTACJE SPOŁECZNE. Bardzo ważny element partycypacji społecznej, proces dialogu pomiędzy przedstawicielami władz (każdego szczebla - od lokalnych po centralne) a mieszkańcami, mający na celu zebranie głosów mieszkańców i w oparciu o nie podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Konsultacje społeczne *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koła na lata 2021-2025* zostały przeprowadzone w formie elektronicznej. Mieszkańcy mogli wnieść uwagi za pośrednictwem opracowanego formularza.

1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koła ze względu na swój charakter musi opierać się na korespondencji i współzależności z dokumentami strategicznymi na poziomie zarówno miasta, powiatu kolskiego jak i województwa wielkopolskiego. Dodatkowo pod uwagę należy również wziąć zapisy wynikające z dokumentów ogólnokrajowych, które wyznaczają trendy i główne kierunki rozwoju polityki społecznej oraz są zgodne z dokumentami europejskimi.

1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ DLA WIELKOPOLSKI DO 2030 ROKU - PROJEKT

Cele strategiczne zostały sformułowane w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej:

- cel strategiczny 1. Usługi społeczne dostępne i wysokiej jakości
- cel strategiczny 2. Infrastruktura zróżnicowana i dostępna w środowisku lokalnym
- cel strategiczny 3. Wielkopolska obywatelska, potrafiąca się samoorganizować
- cel strategiczny 4. Mieszkańcy aktywni i włączeni w główny nurt życia społeczno-gospodarczego
- cel strategiczny 5. Regionalny system polityki społecznej –skoordynowany, wielosektorowy i międzyinstytucjonalny

W ramach ww. celów wyodrębniono kluczowe obszary polityki społecznej oraz cele operacyjne, które prezentuje tabela poniżej.

Tabela 1 Strategiczne kierunki działania w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej.

Usługi społeczne	Infrastruktura społeczna	Aktywność społeczna i obywatelska	Włączenie społeczne	Koordinacja polityki społecznej
Rozwój i podniesienie jakości usług społecznych świadczonych na terenie regionu	Wyrównywanie różnic w dostępie do infrastruktury społecznej w regionie	Wspieranie aktywności lokalnej mieszkańców (w tym grup formalnych, nieformalnych, liderów lokalnych)	Zwiększanie roli pracy socjalnej w rozwiązywaniu problemów społecznych	Poszerzanie i dostarczanie wiedzy nt. Problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania
Wspieranie programów i działań mających na celu dostosowanie usług społecznych do potrzeb ich odbiorców (w tym o cechach innowacji i eksperymentu)	Dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb jej odbiorców	Wspieranie jst w partycypacyjnej realizacji zadań publicznych	Wspieranie i tworzenie programów/inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu/marginalizacji społecznej i przeciwdziałanie ubóstwu	Wzmocnienie koordynacji systemu polityki społecznej
Wyrównywanie różnic w rozwoju usług społecznych w regionie	Wspieranie budowy infrastruktury społecznej w regionie	Wspieranie NGO/PES w przygotowaniu do roli realizatora zadań publicznych	Zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i przeciwdziałanie stereotypowemu postrzeganiu grup marginalizowanych	
Promowanie i wspieranie współpracy sektorowej i międzysektorowej na rzecz rozwoju usług	Wspieranie procesu deinstytucjonalizacji / przechodzenia do wspierania w mniejszych placówkach/mieszkaniach chronionych /mieszkaniach wspieranych			
Koordinacja działań publicznych i niepublicznych na rzecz rozwoju usług społecznych				

Zwiększanie
 zaangażowania
 mieszkańców
 regionu w
 wypracowywaniu
 dedykowanych dla
 nich rozwiązań
 (empowerment)

Źródło: Projekt Strategii Polityki Społecznej dla wielkopolski do 2030 roku

1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Raport Polska 2030

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” wskazuje wyzwania w perspektywie do 2030 r.:

- wzrost i konkurencyjność,
- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Wskazuje się również na pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie 2030 roku.:

- warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji,
- wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków,
- rozwój produktywności i innowacyjności,
- efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym,
- wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.

W aspekcie wzmocnienia kapitału społecznego szczególnie istotne są działania zmierzające do zwiększenia spójności społecznej. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczenia. Ważna jest integracja społeczna i ekonomiczna. Należy podjąć działania, które będą częścią aktywnej polityki społecznej, a osoby dotknięte dysfunkcjami i deficytami będą miały szansę w pełni uczestniczyć w codziennym życiu ogółu społeczeństwa.

1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Europejski filar praw socjalnych opiera się na 20 podstawowych zasadach uporządkowanych według trzech następujących kategorii:

- I. równe szanse i dostęp do zatrudnienia
- II. uczciwe warunki pracy
- III. ochrona socjalna i integracja społeczna.

Ostatnia, trzecia kategoria dotyczy spraw związanych z pomocą społeczną, znajdują się w niej następujące filary:

- opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci,
- ochrona socjalna,
- świadczenia dla bezrobotnych,
- minimalny dochód,
- świadczenia emerytalne i renty,
- służba zdrowia,
- integracja osób niepełnosprawnych,
- opieka długoterminowa,
- mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych,
- dostęp do niezbędnych usług.

Wdrażanie zasad i praw określonych w ramach europejskiego filaru praw socjalnych ma zapewnić większe włączenie społeczne wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Włączenie społeczne było jednym z jedenastu priorytetów polityki spójności w okresie 2014–2020. Aspekt włączenia społecznego będzie obecny również w programie EFS+ (Europejski Fundusz Społeczny) na lata 2021-2027. Zostanie on wzmocniony dzięki połączeniu FEAD (Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym) i EFS. Umożliwi to łatwiejsze łączenie zapewniania pomocy żywnościowej i materialnej ze wsparciem na rzecz włączenia społecznego.

DIAGNOZA

2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE

Miasto Koło położone jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego nad rzeką Wartą, w powiecie kolskim. Miasto Koło leży przy drodze krajowej nr 92, w odległości 5 km na południe znajduje się węzeł autostrady A2. Korzystne położenie miasta w samym centrum Polski spowodowało, że w Kole krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne: z północy na południe droga państwowa relacji Włocławek - Kalisz, ze wschodu na zachód międzynarodowa trasa E-30 relacji Moskwa - Berlin. Miasto Koło zajmuje powierzchnię 14 km² co stanowi 1,38% powierzchni powiatu. Miasto sąsiaduje z gminami: Koło, Kościelec oraz Osiek Mały. Od Konina dzieli je odległość 30 km, do Poznania jest 130 km (jadąc autostradą A2), do Łodzi natomiast 90 km (również jadąc autostradą A2). Przez miasto przebiega również magistrala kolejowa, która łączy duże ośrodki miejskie, takie jak Berlin, Poznań i Warszawę. Miasto Koło jest jednym ze starszych miast w Polsce. Przywileje lokacyjne zawdzięcza ostatniemu królowi z dynastii Piastów – Kazimierzowi Wielkiemu. Miasto założono w 1362 r. na prawie magdeburskim, na wyspie w rozwidleniu rzeki Warty.

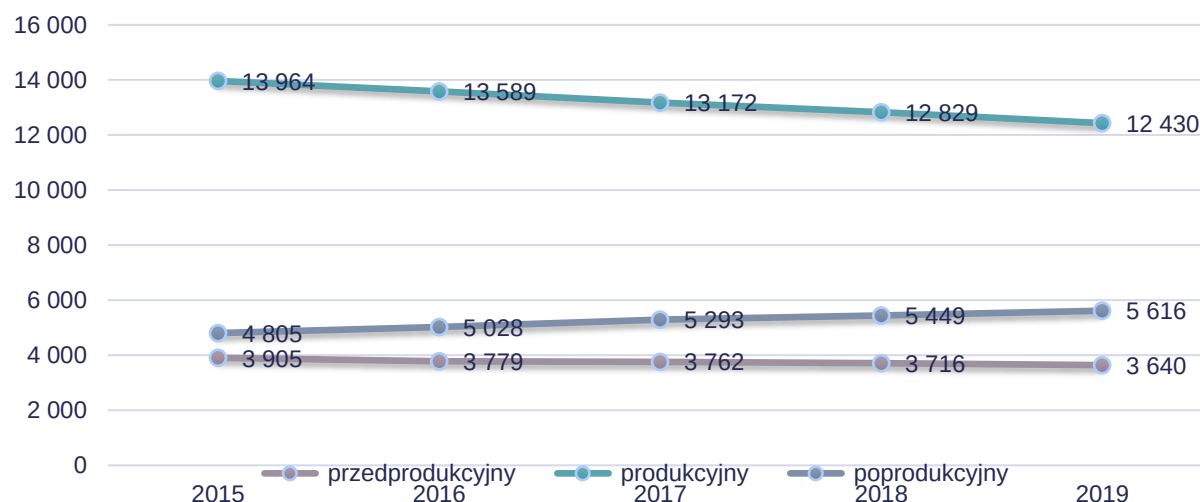
2.1.2. DEMOGRAFIA

Miasto Koło w 2019 roku zamieszkiwało 21 686 osób, w porównaniu z 2015 rokiem nastąpił spadek mieszkańców o 988 osób, co stanowi 4% ogółu mieszkańców. Poza tym nastąpiły zmiany w strukturze mieszkańców według ekonomicznych grup wieku:

- spadła liczba osób w wieku 17 lat i mniej, czyli mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym z 3 905 w 2015 roku do 3 640 w 2019 roku,
- spadła liczba osób w wieku produkcyjnym z 13 964 w 2015 roku do 12 430 w 2019 roku,
- wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej – 4 805 w 2015 roku do 5 616 w 2019 roku.

Obrazuje to wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 1. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w Mieście Koło w latach 2015-2019

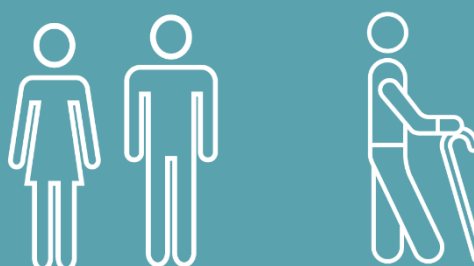
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Potwierdzeniem starzenia się społeczeństwa nie tylko w Mieście Koło, ale również w powiecie kolskim i województwie wielkopolskim jest wzrost wartości współczynnika obciążenia demograficznego. To stosunek liczby osób w wieku 65 lat i starszych do liczby osób w wieku produkcyjnym (od 15 do 64 lat). W Mieście Koło wartość wskaźnika jest najwyższa, tj. 32,2%, w powiecie osiągnęła wartość 26,6%, a w województwie 25,2%.

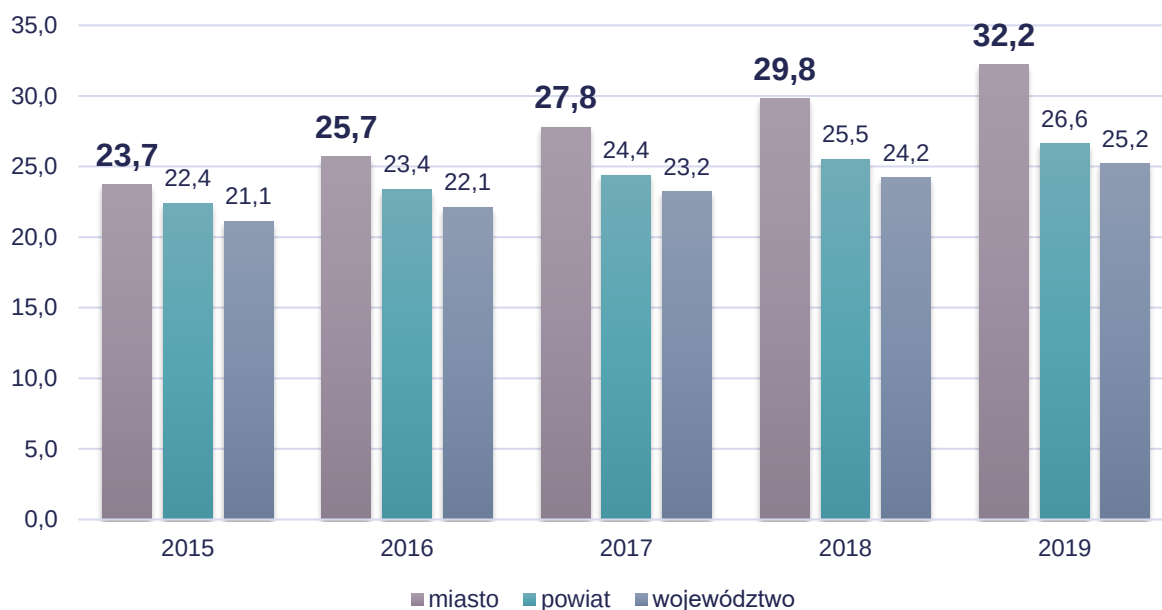
W analizowanym okresie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wskaźnik wzrósł o:

- 8,5 punkty procentowe w Mieście Koło,
- 4,2 punkty procentowe w powiecie,
- 4,1 punkty procentowe w województwie.

Odpowiedzią miasta na trendy społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa jest prowadzenie polityki senioralnej, która ma na celu aktywizację seniorów oraz pomoc dla nich w codziennym życiu. W Mieście Koło funkcjonuje Dzienny Dom Senior+, działają kluby seniora, wprowadzono również Miejską Kartę Seniora. DDS+ oferuje usługi socjalne i opiekuńcze, w tym jeden gorący posiłek, dostęp do przekąsek i napojów, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, usługi edukacyjne, konsultacje specjalistyczne, usługi aktywności ruchowej i kinezyterapii.

Wykres 2. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Od kilku lat w mieście odnotowuje się ujemny przyrost naturalny, w 2019 roku wyniósł on -69 osób. Pomimo tego corocznie rodzi się blisko 200 nowych dzieci – w 2019 roku urodziło się 173 dzieci, w 2018 roku 185, a w 2017 roku aż 204. Dla najmłodszych mieszkańców i ich opiekunów w mieście funkcjonuje publiczny żłobek, który oferuje 53 miejsca. Miasto nie dysponuje innymi placówkami publicznymi zapewniającymi opiekę dla dzieci do lat 3, nie istnieją również placówki prywatne.

Problemem miasta jest odpływ mieszkańców, saldo migracji ogółem na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2019 miało wartość ujemną. Podobna sytuacja jest w powiecie, jednak w mieście wartość wskaźnika jest wyższa i w 2019 roku wyniosła aż -9,2 osób, w powiecie -4,53.

Wykres 3. Saldo migracji na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podsumowując sytuację demograficzną w Mieście Koło można stwierdzić, że na jej terenie odzwierciedlają się ogólnopolskie, a także europejskie trendy dotyczące starzenia się społeczeństwa. Jednocześnie od kilku lat znacząco ubywa mieszkańców. Działania podejmowane przez miasto powinny skupić się na zapewnieniu odpowiedniego otoczenia dla osób starszych oraz na stworzeniu dobrych warunków do życia dla mieszkańców.

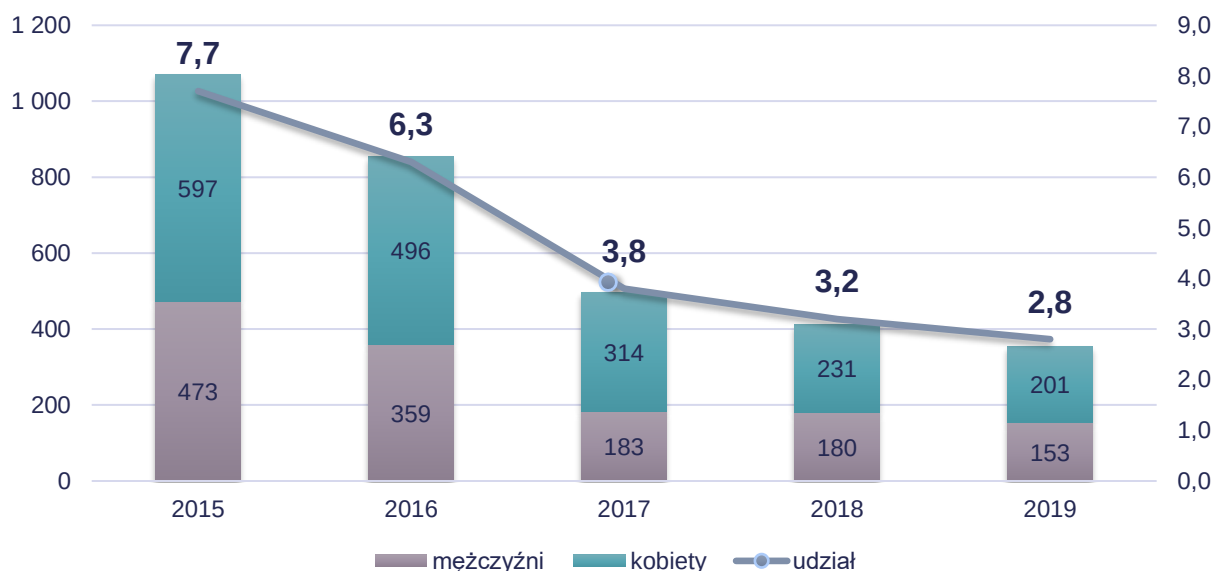
2.1.3. RYNEK PRACY

Od 2015 roku należy zauważyć znaczący spadek ogólnej liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne. W 2015 roku było ich 1 070, a w 2019 roku 354. Na wykresie nr 4 zaprezentowano również zmianę liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne według płci. W mieście więcej jest bezrobotnych kobiet niż mężczyzn (różnica w 2019 roku wynosiła 48 osób). Wykres poniżej pokazuje dodatkowo udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie nastąpił spadek tego wskaźnika o 4,9 punktów procentowych, z 7,7% w 2015 roku do 2,8% w 2019 roku. Wskaźnik ten w mieście ma nieznacznie

wyższą wartość niż średnia dla powiatu, która wynosiła w 2019 roku 2,4% i średnia odnotowana dla województwa – 2,2%. Bezrobocie rejestrowane w Kole wynosiło w 2019 roku 4,7% (5,6% wśród kobiet i 3,8% wśród mężczyzn).

Wykres 4. Bezrobotni w Mieście Koło w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Miasto Koło charakteryzuje się stosunkowo wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości, czyli podmiotami gospodarki narodowej wpisanymi do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców. W porównaniu z powiatem wskaźnik jest wyższy aż o 5,5 punkty procentowe, a w porównaniu z województwem o 1,4 p.p. (w 2019 roku). Wskaźnik w analizowanym okresie utrzymywał się na podobnym poziomie, najwyższą jego wartość – 10,2 – odnotowano w 2016 i 2017 roku.

Wykres 5. Podmioty na 1 000 mieszkańców zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Koła 735 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a aż 2 637 pracujących przyjeżdża do pracy z innych gmin.

Jednocześnie w Kole jest duża liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców – w 2019 roku wartość wskaźnika dla miasta wynosiła 90, dla powiatu znacznie mniej – 65, a dla województwa 93.

Mieszkańcy miasta biorący udział w badaniu ankietowym poświęconym tematyce możliwości oraz warunków zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, ocenili w ponad 40% lokalny rynek pracy jako przeciętny. Prawie 35% respondentów uważa, że sytuacja jest zła lub bardzo zła, a niespełna jedna czwarta badanych (24.4%) sytuację na lokalnym rynku pracy ocenia jako dobrą lub bardzo dobrą.

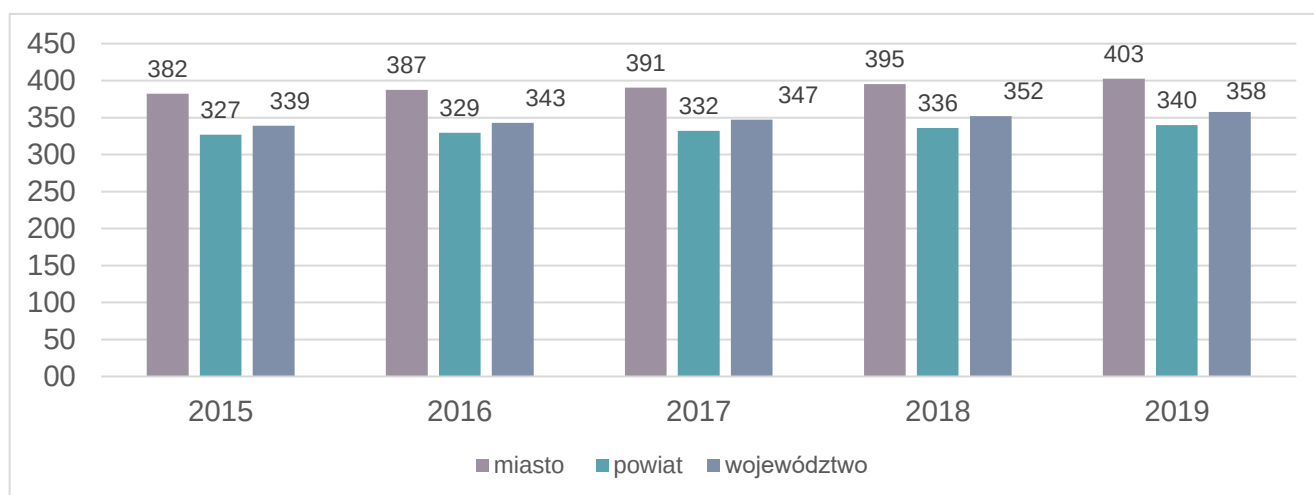
Biorąc pod uwagę powyższe analizy można stwierdzić, że sytuacja w mieście dotycząca rynku pracy jest umiarkowanie dobra. W ostatnich latach nastąpił znaczący spadek osób zarejestrowanych jako bezrobotne, a wskaźnik przedsiębiorczości jest zbliżony do średniej dla województwa wielkopolskiego.

2.1.4. SYTUACJA MIESZKANIOWA

W Kole w 2019 roku oddano 45 nowych mieszkań. Na 1000 mieszkańców w mieście przypada średnio 403 mieszkania, jest to wartość znacząco wyższa niż średnia dla powiatu, która w 2019 roku wyniosła 340, natomiast średnia dla województwa – 358.

Wykres 6. Liczba mieszkań na 1 000 mieszkańców w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Od 2015 roku zauważyć można spadek liczby wniosków o dodatek mieszkaniowy. Spadła zatem liczba przyznanych świadczeń, a w związku z tym także zmalała kwota wypłaconych dodatków. Świadczenia te przysługują, jeśli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza: 175 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym, 125 % tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. Kwota najniższej emerytury od 1 marca 2020 roku wynosi 1 200 zł.

Tabela 1. Liczba wniosków, wydanych decyzji oraz kwot przeznaczonych na dodatki mieszkaniowe w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	2018	2019
KWOTA DODATKÓW	1 333 649,00	1 227 436,00	1 165 430,00	1 031 732,78	903 991,32
LICZBA WNIOSKÓW OGÓŁEM	1 306	1 259	1 137	1 025	905
PRZYZNANE ŚWIADCZENIA	1 190	1 147	1 066	943	828

DECYZJE ODMOWNE	84	84	51	59	58
BEZ ROZPATRZENIA	32	27	20	23	19
LICZBA WSPARTYCH GOSPODARSTW DOMOWYCH	634	583	554	519	463

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych GUS

W swoich zasobach miasto posiada 609 mieszkań komunalnych (stan na 31.12.2019 rok), w tym 23 lokale socjalne. W 2019 roku 66 rodzin oczekiwało na mieszkanie socjalne. W swoich zasobach miasto nie posiada mieszkania chronionego.

Miasto charakteryzuje się dużą liczbą mieszkań. Jednocześnie problemem jest niewystarczający zasób mieszkań socjalnych i brak mieszkania chronionego.

2.1.5. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Miasto Koło prowadzi 4 przedszkola oraz 7 oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych. Wśród 4 prowadzonych przedszkoli jedno posiada oddziały integracyjne. Dodatkowo na terenie miasta działają również przedszkola niepubliczne, w których jest 201 miejsc, a uczęszcza do nich 158 dzieci (stan na 30.09.2019 rok).

Tabela 2. Placówki wychowania przedszkolnego na terenie Miasta Koła

Lp.	Placówka	Liczba miejsc	Liczba dzieci ¹	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Adres	Godziny otwarcia
Placówki publiczne							
1	Przedszkole Miejskie nr 1	225	208	9	24	ul. Piaski 15	06:00 -17.00
2	Przedszkole Miejskie nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi „Czerwony Kapturek”	95	89	4	22	ul. Wojciechowskiego 9	06:00 -17.00
3	Przedszkole Miejskie nr 5 im. Gromadka Misia Uszatka	145	139	7	23	ul. Wojciechowskiego 22	06:00 -17.00

4	Przedszkole Miejskie nr 6	125	119	5	24	ul. Powstańców Wielkopolskich 6	06:00 -17.00
5	Oddział Przedszkolny przy SP nr 2	95	93	4	23	ul. Poniatowskiego 22	-
6	Oddział Przedszkolny przy SP nr 3	50	24	1	24	ul. Toruńska 68	-
7	Oddział Przedszkolny przy SP nr 4 ²	25	24	1	24	ul. Toruńska 315 A	-
8	Oddział Przedszkolny przy SP nr 5	25	19	1	19	ul. Kolejowa 5	-
Ogółem		785	715	32	22		
Placówki prywatne							
9	Prywatne Tęczowe Przedszkole	80	68	5	14	ul. Nagórna 37	06:30-18:15
10	Niepubliczne Przedszkole „Reksio”	25	23	1	23	ul. Toruńska 65	06:30-17:00
11	Niepubliczne Przedszkole „Kółko Graniaste”	42	42	4	10	ul. Spółdzielców 6	06:00-18:00
12	Niepubliczne Przedszkole „Promyczek”	30	20	1	10	ul. Toruńska 65	05:30-17:00
13	Oddział Przedszkolny Przy SP SOKRATES	24	5	1	5	ul. Ogrodowa 10	-
Ogółem		201	158	12	13		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych SIO - stan na 30 września 2019 roku

² - Oddział ten funkcjonował do września 2020 r.

Miasto Koło jest organem prowadzącym dla 5 szkół podstawowych, w tym 4 z oddziałem przedszkolnym.

Tabela 3. Organizacja szkół podstawowych

NAZWA SZKOŁY	LICZBA ODDZIAŁÓW W ROKU SZKOLNYM 2018/2019	LICZBA UCZNIÓW W ROKU SZKOLNYM 2018/2019
SP nr 1	42	960
SP nr 2	20	362
SP nr 3	25	483
SP nr 4	8	113
SP nr 5	24	453
Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa	3	8
Niepubliczna Szkoła Podstawowa SOKRATES	8	37

Ogółem	130	2417
--------	-----	------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych z Gminie Miejskiej Koło w roku szkolnym 2018/2019.

Miasto Koło tworzy m. in. oddziały integracyjne, zatrudnia w przedszkolach i szkołach nauczycieli wspomagających oraz osoby pełniące funkcje pomocy nauczyciela, aby zapewnić odpowiedni poziom edukacji dla dzieci z niepełnosprawnościami i problemami w nauce. W każdej ze szkół prowadzone są odpowiednie zajęcia, które mają wspomagać rozwój i edukację dzieci.

Tabela 4. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach wspomagających rozwój i wyrównujących szanse w Mieście Kole w roku szkolnym 2018/2019

Szkoła	SP nr 1	SP nr 2	SP nr 3	SP nr 4	SP nr 5	Ogółem
zajęcia rewalidacyjne	2	12	27	12	18	71
zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	55	92	107	24	115	393
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	18	43	33	12	32	138
zajęcia logopedyczne	14	50	21	8	43	136
zajęcia socjoterapeutyczne	12	0	11	5	21	49
nauczanie indywidualne	4	9	0	1	8	22
Ogółem	105	206	199	62	237	-

Źródło: informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Koła w roku szkolnym 2018/2019

Szkoła może udzielać stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe. W roku szkolnym 2018/2019 stypendia przeznaczone zostały dla 2 782 uczniów, a ich kwota wyniosła łącznie 60 000,00 zł. Jednocześnie przyznawane są stypendia o charakterze socjalnym. W roku szkolnym 2018/2019 wydano 108 pozytywnych decyzji w tym zakresie.

Miasto Koło od lat realizuje rządowy program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania". Realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole we współpracy ze szkołami i przedszkolami. W roku szkolnym 2018/2019 z dożywienia korzystało 173 uczniów z terenu Miasta Koła.

2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO

Osoby zamieszkałe w Mieście Koło mogą korzystać z podstawowej opieki medycznej, którą zapewnia:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Kolmed" Koło, ul. PCK 8,
- NZOZ "Dereń" ul. Toruńska,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Vita-Med.". Alina Lisowska, Beata Skoczylas sp.p, ul. Narutowicza 3.

Placówki te otwarte są w godzinach 8:00-18:00.

Poza podstawową opieką medyczną mieszkańcy mogą również skorzystać z usług następujących specjalistów: pielęgniarce, położnej, stomatologa, ortodonta, protetyka, chirurga oraz chirurga dziecięcego, alergologa, pulmonologa, dermatologa, wenerologa, diabetologa, kardiologa, neurologa, okulisty, ortopedy, otolaryngologa, psychiatry, psychologa, reumatologa, urologa, a także rehabilitantów. Na terenie Miasta Koła znajduje się NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego Violmed w Kole, ul. PCK 6 oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego Multimed w Kole, ul. Poniatowskiego 25, a także Poradnia Paliatywna i Hospicjum Domowe.

W mieście, przy ul. Poniatowskiego 25, zlokalizowany jest również szpital, pod który podlega oddział ratunkowy. Większość ankietowanych (60.6%, w tym 37,2% bardzo dobrze oraz 23,4% dobrze) pozytywnie ocenia dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, 31% ocenia ten aspekt przeciętnie, natomiast źle ocenia go 8,3% ankietowanych.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne gminy. Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Straż Miejska, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Respondenci biorący udział w badaniu ankietowym w 47,6% oceniają jako przeciętny poziom bezpieczeństwa mieszkańców, natomiast 28,3% respondentów ocenia ten obszar negatywnie. Jedynie 22,1 % ocenia tę kwestię pozytywnie (w tym 7,6% bardzo dobrze i 14,5% dobrze). Na terenie miasta znajduje się Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotnicza Straż Pożarna. W Kole siedzibę ma również Komenda Powiatowa Policji.

W zakresie sanitarnym o bezpieczeństwo mieszkańców troszczy się Państwowa Inspekcja Sanitarna. Zgodnie z Ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ona powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym zwłaszcza poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, żywienia, warunków udzielania świadczeń zdrowotnych.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców miasta czuwa także Powiatowy Inspektorat Weterynarii. Podstawowe zadania PIW to zwalczanie i monitorowanie chorób zakaźnych zwierząt, kontrola weterynaryjna w handlu i wywozie zwierząt, kontrola produktów zwierzęcych, zapewnienie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego. Szczegółowy zakres obowiązków określa Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Dodatkowym instrumentem wspomagającym pracę jednostek odpowiadających za bezpieczeństwo jest monitoring miejski. Monitoringiem objęte są ulice Włocławska i Jana Pawła II, Szkoła Podstawowa i Stacja Paliw Orlen przy ul. Sienkiewicza oraz obiekty znajdujące się na ul. Toruńskiej.

Przestępczość na terenie powiatu z roku na rok sukcesywnie spada. Wskaźnik przestępczości spadł z poziomu 15,83 w 2015 roku do poziomu 14,46 w 2019 roku. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost przestępstw przeciwko rodzinie. Wskaźnik w powiecie sukcesywnie wzrasta – w 2015 roku wyniósł 0,90 i wzrósł do poziomu 1,30 w 2019 roku.

Tabela 5. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	przestępstwa stwierdzone przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców					przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
POLSKA	20,80	19,48	19,62	19,99	20,75	0,72	0,63	0,86	2,24	1,82
WOJEWÓDZTWO	19,81	17,74	16,50	17,18	18,08	0,72	0,57	0,86	2,05	1,67
POWIAT	15,83	12,28	11,37	12,03	14,46	1,21	0,90	1,05	1,58	1,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Na terenie miasta działają następujące organizacje pozarządowe:

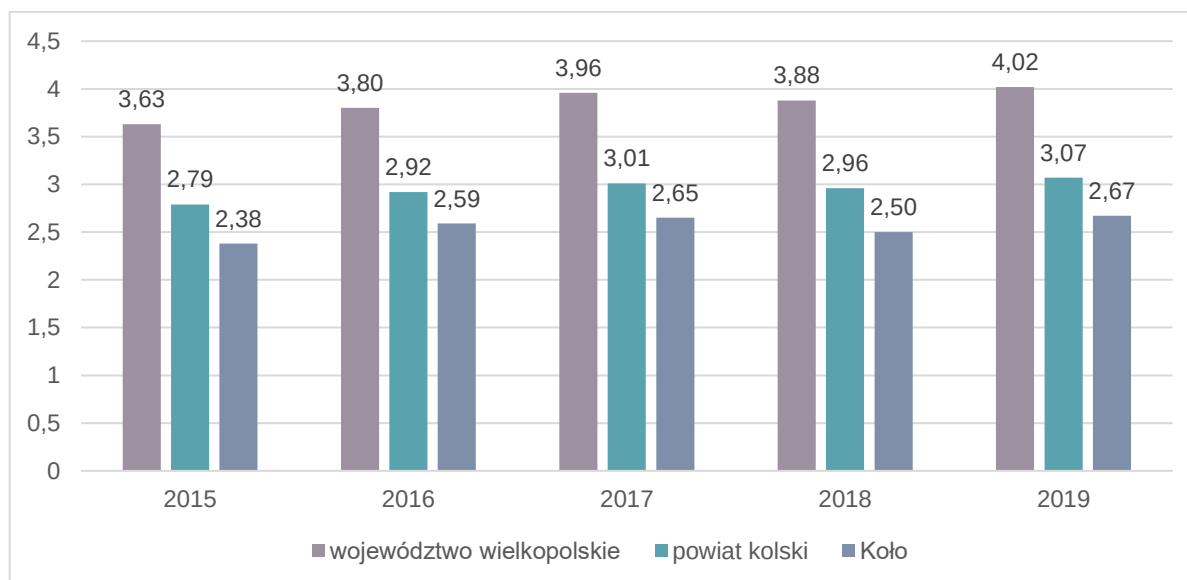
- Stowarzyszenie Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą
- Stowarzyszenie Kolanie
- Liga Obrony Kraju
- Klub Sportowy Siatkarz Koło
- Stowarzyszenie Klub Seniora „Trzecia zmiana”
- Stowarzyszenie „Wyspa i Przyjaciele”
- Stowarzyszenie Turystyki i Rekreacji Wodnej "Przystań"
- Towarzystwo Śpiewaczo - Muzyczne "Lutnia"
- Miejski Klub Sportowy "Olimpia" Koło
- Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Triathlon"
- Kolski Klub Sportów Walki
- Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Hufiec Koło
- Kolskie Towarzystwo Cyklistów
- Ochotnicza Straż Pożarna "Koło nad Wartą"
- Stowarzyszenie Przyjaciół Tańca i Akrobatyki Zespołu Tanecznego MUZA
- Kolski Klub Kyokushin – Kan Karate – do
- Stowarzyszenie „Kolska Trójka”
- Stowarzyszenie Malinowa Mamba
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kole

- Ochotnicza Straż Pożarna. Miejska Orkiestra Dęta
- Kolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych "Sprawni Inaczej"
- Manufaktura Piosenki Harcerskiej "Wartaki"

W 2019 r. w wyniku otwartego konkursu na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe w Mieście Koło dotacje otrzymało 29 organizacji na łączną kwotę 687 620,00 zł. Największa liczba złożonych ofert i podpisanych umów dotyczyła zadania wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających na terenie miasta w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców nieznacznie zwiększa się, jednak wciąż jest niższa od średniego wskaźnika dla powiatu kolskiego oraz województwa wielkopolskiego. W 2019 roku wskaźnik ten w Mieście Koło wynosił 2,67, w powiecie kolskim 3,07, a w województwie wielkopolskim 4,02.

Wykres 7. Fundacje, Stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Osoby biorące udział w badaniu ankietowym przeciętnie oceniają współpracę Miasta Koło z organizacjami pozarządowymi - 39,3% odpowiedzi. Pozytywnie ocenia współpracę 30,3% respondentów, natomiast negatywnie 26,9%, a 3,4% nie ma zdania w tej kwestii. Społeczną aktywność i zaangażowanie mieszkańców w środowisko lokalne respondenci także ocenili jako przeciętną (47,6%). Pozytywnie ocenia ten obszar 31,7%, natomiast negatywnie 16,6% ankietowanych, podczas gdy 4,1% nie ma zdania.

Wskaźnik organizacji pozarządowych na terenie miasta, poziom współpracy jednostek samorządu terytorialnego z tzw. trzecim sektorem oraz postawa społeczeństwa wskazują, że obszar aktywizacji

społeczności lokalnej wymaga dalszego rozwoju i większego zaangażowania zarówno ze strony władz gminy jak i samych mieszkańców.

2.1.8. KULTURA

Działalność w zakresie kultury w Mieście Koło prowadzi Miejski Dom Kultury w Kole. Do jego głównych celów należą:

- tworzenie bieżącej, ciekawej oferty kulturalnej dla wszystkich mieszkańców Koła (i Ziemi Kolskiej), zarówno dzieci, młodzieży jak i seniorów,
- integracja różnorodnych środowisk artystycznych, grup zainteresowań, pasjonatów,
- nowatorskie działania animacyjne ukierunkowane na bezpośrednią i bliską współpracę ze społecznością lokalną,
- odkrywanie talentów i wzmacnianie potencjału społecznego,
- wyrównywanie szans w dostępie do kultury,
- wzrost poziomu życia kulturalnego i edukacja kulturalna,
- integracja mieszkańców,
- organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych.

Cele te realizowane są poprzez organizacje różnego rodzaju imprez kameralnych i plenerowych, wystaw, koncertów, konkursów, spektakli, spotkań, a także różnorodnych zajęć. W ramach Miejskiego Domu Kultury działają pracownie, sekcje i kluby takie jak: Klub Gier Fantastycznych, Klub Seniora, Kolski Teatr Otwarty im. Czesława Freudenreicha, kursy fotograficzne, nauka gry na gitarze klasycznej, zajęcia wokalne Prima Volta, sekcja akrobatyki i modelarstwa, zespół taneczny MUZA, rytmika na wesoło, zajęcia w Pracowni Ceramicznej, Orange i Plastycznej, Sztukmianiak, L-Konstruktor. Ponadto ośrodek wciąż poszerza swoją ofertę i jest otwarty na wszelkiego rodzaju współpracę. W 2019 roku w cotygodniowych zajęciach uczestniczyło średnio ok. 200 osób.

W ramach Miejskiego Domu Kultury działa również Kino Nad Wartą, zlokalizowane w siedzibie MDK. Kino proponuje mieszkańcom szereg premier filmowych z repertuaru polskiego i światowego, realizuje też projekty skierowane do placówek oświatowych tj. KINO-SZKOŁA, KINO-PRZEDSZKOLE. W kinie honorowane są zniżki w cenach biletów z tytułu posiadania Karty Dużej Rodziny i Karty Seniora.

Działalność w zakresie kultury w Mieście Koło prowadzi również Muzeum Technik Ceramicznych. Muzeum czynne jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00, w soboty od 10.00 do 14.00. W 2019 roku MTC w Kole zorganizowało następujące ekspozycje:

- Wystawa Stała - Fajans Kolski: Formy, Dekoracje, Techniki Zdobnicze Imienia Czesława Freudenreicha
- Wystawy czasowe:
 - „Tadeusz Cyprian - Fotografie”
 - „Zapach zapamiętany” wystawa ceramiki Beaty Marii Orlikowskiej
 - „Stulecie powrotu do Niepodległej” wystawa poświęcona powrotowi do kraju Armii Polskiej we Francji dowodzonej przez gen. Józefa Hallera
 - „Wybraliśmy Wolność” wystawa z okazji 30-lecia wyborów 4 czerwca 1989 r.
 - „Ceramika spod znaku pingwina” wystawa ceramiki dekoracyjnej powstającej w kolskich Zakładach WYROBÓW Sanitarnych
 - „Koło życia” wystawa szkła artystycznego Aleksandry Kujawskiej
 - „Fajans kolski w dwudziestolecie 1919 – 1939. W hołdzie Czesławowi i Krystynie Freudenreichom ”.

Działalność edukacyjna MTC w Kole:

- Lekcje muzealne:

W 2019 roku przeprowadzono łącznie 14 lekcji muzealnych, w których udział wzięło 458 dzieci:

- Tradycje kolskiej ceramiki – 6 lekcji
- Powstanie Wielkopolskie 1918 – 1919 – 3 lekcje
- Historia pomnika poległym bojownikom o wolność ojczyzny - 1 lekcja
- Czy muzeum to tylko miejsce, gdzie trzeba zachowywać się cicho – 1 lekcja
- Droga do wolności – wybory 4 czerwca 1989 r. – 1 lekcja
- Historia zamku w Kole – 1 lekcja
- 80. rocznica wybuchu II Wojny Światowej – 1 lekcja
- Półkolonie zimowe „Ferie w Muzeum”
- Zajęcia wakacyjne „Lato w Muzeum”

Oprowadzanie po zabytkach miasta Koła: w 2019 roku pracownicy muzeum oprowadzili po zabytkach miasta Koła łącznie 196 osób.

Działalność naukowa:

- W 2019 r. pracownicy muzeum udzielili konsultacji w zakresie:
 - powstawania Policji Państwowej na terenie miasta Koła i powiatu kolskiego,

- historii fabryki fajansu w Kole oraz identyfikacji obiektów i znaków fabrycznych,
- historii Koła i Ziemi Kolskiej, zabytków miasta Koła, historii Żydów kolskich.

Działalność wydawnicza i promocyjna: Muzeum wspólnie z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną, Miejskim Domem Kultury w Kole oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Miasta Koła było współwydawcą 12. numeru czasopisma regionalnego: „Rocznik Kolski”. Muzeum opracowało i wydało publikację „Czesław Freudenreich Człowiek Niepodległości”. Publikacja ukazała się dzięki wsparciu finansowemu otrzymanemu od Powiatu Kolskiego.

Prowadzeniem działań z zakresu edukacji czytelnicznej oraz prowadzeniem wypożyczalni księgozbioru zajmuje się Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. Biblioteka powstała na skutek połączenia Miejskiej Biblioteki Publicznej i Biblioteki Powiatowej w 1957 r. W ramach działalności kulturalno-edukacyjnej odbywają się imprezy (bale karnawałowe, Twój Walenty, Pożegnanie Zimy, Andrzejki, Noc w bibliotece itp.) oraz akcje tj.:

- "Cała Polska czyta dzieciom",
- ferie zimowe i wakacje,
- zajęcia z elementami biblioterapii,
- Dyskusyjny Klub Książki,
- Dni Wielkopolski,
- Poranki Malucha,
- spotkania autorskie,
- lekcje biblioteczne i wycieczki,
- wystawy tematyczne.

Biblioteka współpracuje również z placówkami oświatowymi (szkołami i przedszkolami), świetlicami, domami opieki społecznej oraz innymi ośrodkami kultury (Miejskim Domem Kultury, Muzeum Technik Ceramicznych) i stowarzyszeniami tj. Stowarzyszeniem Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą, Wielkopolskim Towarzystwem Kulturalnym w Poznaniu czy Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich.

W ramach Biblioteki Głównej przy ul. Kolejowej 19, działają także filie:

- Filia dla Dzieci, pod tym samym adresem co Biblioteka Główna,
- Filia nr 3, pod adresem ul. P. Wojciechowskiego 30,
- Filia nr 4, pod adresem ul. A. Mickiewicza 15.

Ponadto, w Mieście Kole działają zespoły artystyczne wśród których wyróżnia się:

- Miejską Orkiestrę Dętą w Kole,
- Manufakturę Piosenki Harcerskiej „Wartaki”,

- Chór Farny "Lutnia" im. Stanisława Moniuszki Przy Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Krzyża Świętego w Kole,
- Towarzystwo Śpiewaczo-Muzyczne „Lutnia”.

Lokalizacja Miasta Koło, zabytki, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze stwarza potencjał do rozwoju sieci szlaków turystycznych o kolejne szlaki tematyczne, kulturowe czy szlak Nordic Walking, którego brak jest na terenie miasta.

Na terenie miasta funkcjonuje również Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, kryta pływalnia. Oprócz tego stan na rok 2020 wykazuje, iż w trakcie realizacji są przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury sportowej, takie jak: budowa pełnowymiarowego boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią, budowa ścianki do tenisa ziemnego, budowa boiska do piłki plażowej, zadaszenie kompleksu boisk Orlik. W 2019 roku na terenie miasta zorganizowano 124 imprezy kulturalne i sportowe, w tym m.in.: 7 festiwali i przeglądów artystycznych, 6 wystaw, 37 koncertów, 2 imprezy turystyczne i sportowo – rekreacyjne, 5 konkursów, 27 pokazów teatralnych. We wszystkich imprezach udział wzięło łącznie 23 073 osób.

Dostęp do kultury i rozrywki dla wszystkich grup wiekowych na terenie miasta przez osoby biorące udział w badaniu ankietowym został oceniony następująco:

37,3% ankietowanych odpowiedziało pozytywnie (w tym 22,8% ocenia ten aspekt dobrze, a 14,5% bardzo dobrze),

32,4% ankietowanych oceniło ten aspekt dostatecznie,

23,4% ankietowanych ma negatywne zdanie o tej kwestii,

6,9% ankietowanych nie ma zdania w tym zakresie.

Dostęp do sportu i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych na terenie miasta przez osoby biorące udział w badaniu ankietowym został oceniony następująco:

26,9% ankietowanych odpowiedziało pozytywnie (w tym 17,2% ocenia ten aspekt dobrze, a 9,7% bardzo dobrze),

31% ankietowanych oceniło ten aspekt dostatecznie,

31% ankietowanych ma negatywne zdanie o tej kwestii,

11% ankietowanych nie ma zdania w tym zakresie

2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej działa na podstawie Statutu, jego ostatnia zmiana została przyjęta Uchwałą nr V/28/2019 Rady Miejskiej w Kole z dnia 30 stycznia 2019 roku. Siedziba Ośrodka znajduje się przy ul. Powstańców Wielkopolskich 8 w Kole.

MOPS w Kole realizuje następujące programy:

- programy wieloletnie:
 - Program Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Koło na lata 2020-2023,
 - Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Narkotykowych w Kole na lata 2017-2020,
 - Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
- programy jednoroczne:
 - Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ośrodkiem kieruje Dyrektor, a poszczególnymi komórkami organizacyjnymi natomiast kierownicy. W strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębnia się następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

- Dział Pomocy Środowiskowej,
- Dział Świadczeń Rodzinnych,
- Dział Administracyjno – Kadrowy,
- Dział – Finansowy,
- Dział Usług Opiekuńczych,
- Środowiskowy Dom Samopomocy (w strukturze MOPS do dnia 30 czerwca 2020 roku),
- Noclegownia,
- Stołówka,
- Dzienny Dom „Senior+”.

W 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kole zatrudnionych było łącznie 70 osób. W 2015 roku w MOPS 14 osób było zatrudnionych jako pracownicy socjalni, w 2019 roku tylko 8 osób pracowało na tym stanowisku. Zgodnie z przepisami prawa pracowników socjalnych zatrudnionych

na cały etat w danym ośrodku nie może być mniej niż trzech. Dodatkowo wielkość zatrudnienia w każdym z OPS musi być proporcjonalna do liczby:

- ludności gminy, w stosunku: jeden pracownik (zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy) na 2 000 mieszkańców, lub
- rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych opieką socjalną, w stosunku: jeden pracownik socjalny (zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy) na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Tabela 6. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób ogółem	69	74	74	70	70
Kierownicy	1	1	1	1	1
Pracownicy socjalni ogółem	14	13	13	9	8
Pracownicy w ośrodkach wsparcia	10	12	12	12	15
Pracownicy usług opiekuńczych	24	23	23	23	23
Pozostali pracownicy	20	25	25	25	23

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

Pracownicy MOPS biorą udział w licznych szkoleniach, które mają na celu wzrost poziomu ich kompetencji. W ostatnich latach były to m.in.:

Rok 2015

- „Szkolenie dla kadry instytucji pomocy społecznej z zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
- „O prawie i praktyce realizacji funkcji Asystenta Rodziny”,
- „Zasady bezpiecznego kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi”,
- „Rola asystenta rodziny we wsparciu rodziny wychowującej dzieci”,
- „Wypalenie zawodowe”.

Rok 2016

- „Kompendium prawne dla asystentów rodzin”,
- „Skuteczna realizacja procedury „Niebieskie Karty”. Od teorii do praktyki”,
- „Kontrakt Socjalny”,

- „Przemoc w rodzinie”.

Rok 2017

- „Elementy prawa istotne w pracy Asystenta Rodziny. Psychospołeczne zagadnienia funkcjonowania rodziny”,
- „Praca z uczniem trudnym”,
- „Szkolenie dla Pełnomocników, Członków i Kandydatów do KRPA oraz nowe wytyczne dla KRPA w 2017r. wynikające z Narodowego Programu Zdrowia”,
- „Rozmowa ze sprawcą i ofiarą przemocy”,
- „Praca z osobą w podeszłym wieku psychologiczne konsekwencje starzenia się”.

Rok 2018

- „Sposoby postępowania w kontakcie z osobami z zaburzeniami psychicznymi”,
- „Pogłębianie kompetencji w obszarze dysfunkcji rodzin podopiecznych spowodowanej przez nadużywanie alkoholu”,
- „Jak skutecznie oddziaływać na osobę stosującą przemoc”,
- „Prowadzenie usług opiekuńczych, oraz specjalistycznych usług opiekuńczych”,
- „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących ustaw i przepisów prawa”.

Rok 2019

- „Akademia zarządzania”,
- „Porozumienie bez Przemocy Marshalla Rosenberga”,
- „Strategie pracy Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych. Działanie w sytuacji choroby psychicznej i konfliktu”.

Aktywność projektowo-konkursowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole polega na:

- Realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. W ostatnich latach były to:
1. Projekt pn. „Z Troską...” realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole, w partnerstwie z Miastem Koło/Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kole oraz Terenowym

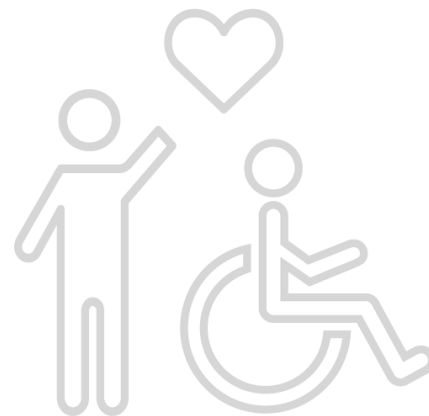
Kołem Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Projekt realizowany był w okresie od 01.10.2016 r. do 30.09.2018 r. Udział w Projekcie wzięło 80 mieszkańców Miasta Koło.

2. Projekt „Razem przeciwko wykluczeniu. Kolskie Partnerstwo na rzecz włączenia społecznego”, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 7. Włączenie społeczne, Działania 7.1. Aktywna integracja, Poddziałania 7.1.2. Aktywna integracja - projekty konkursowe. Projekt realizowany był w partnerstwie z Gminą Kościelec/Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kościelcu oraz Gminą Kłodawa/Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kłodawie. Projekt realizowany był w okresie od 01.06.2017 r. do 31.03.2019 r. Udział w projekcie wzięło 30 mieszkańców Miasta Koło.
3. Program: Razem Skuteczniej BIS, realizowany w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kole, skierowany do 5 osób długotrwale bezrobotnych.
4. Program operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Koninie, w 2019 roku 656 osobom przekazano 3125 paczek żywnościowych.
- Realizacji programów rządowych i ministerialnych, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Obecnie MOPS w Kole realizuje programy:
 1. Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020,
 2. Program „Asystent rodziny” na rok 2020,
 3. Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
 4. Program „Opieka 75+” edycja 2020,
 5. Program „Wspieraj Seniora”.

2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

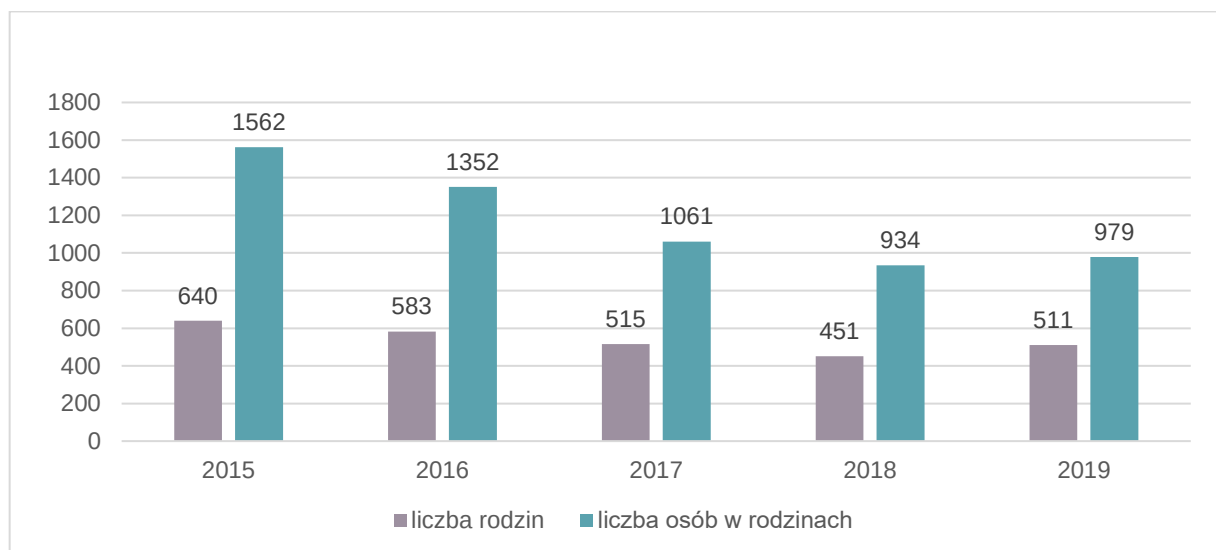

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przysługuje przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych powyżej (ubóstwo nie może być wyłącznym powodem udzielenia świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej) uzasadniających udzielenie pomocy społecznej:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701 zł (wysokość rewaloryzowana), zwanej dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528 zł (wysokość rewaloryzowana), zwanej dalej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie",
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej "kryterium dochodowym rodziny".

System pomocy społecznej w Kole w 2019 r. objął ogólnie wsparciem 511 rodzin, a w nich 979 osób. Wykres 8 przedstawia liczbę osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2015 -2019. Liczba ta systematycznie zmniejsza się.

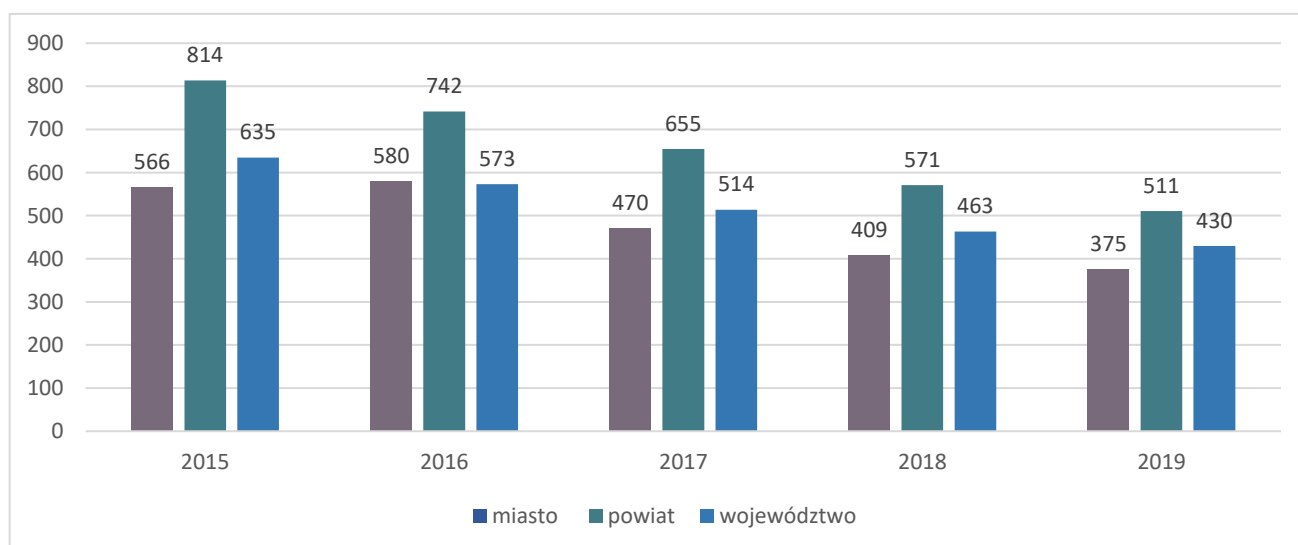
Wykres 8 Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Od 2015 roku liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej zmniejszyła się zarówno w mieście, powiecie, jak i w województwie. Zaznaczyć należy, że w Kole analizowany wskaźnik ma najniższą wartość – w 2019 roku wynosił 375, w powiecie 511, a w województwie 430. Na spadek liczby beneficjentów korzystających z pomocy społecznej wpływ miała dobra koniunktura gospodarcza oraz wprowadzenie w 2016 roku dodatkowego świadczenia rodzinnego 500+, które przede wszystkim poprawiło sytuację finansową rodzin, w których było więcej niż jedno dziecko. Świadczenie to zostało rozszerzone na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę od 1 lipca 2019 roku.

Wykres 7. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Miasta Koła jest:

- długotrwała lub ciężka choroba – w 2019 roku wsparto 208 rodzin z tego tytułu, a w 2015 roku 231,
- bezrobocie – w 2019 roku był to główny problem dla 179 rodzin, natomiast w 2015 roku dla 391,
- ubóstwo - 177 rodzin dostało wsparcie z tego tytułu w 2019 roku, a w 2015 roku było ich 382,
- niepełnosprawność – w 2019 roku 158 rodzin borykało się z tym problemem, a w 2015 roku 202.

Tabela 7. Powody trudnej sytuacji życiowej

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2015	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	382	355	302	226	177
Sieroctwo	1	0	0	0	0
Bezdomność	47	40	40	34	29
Potrzeba ochrony macierzyństwa	66	60	43	44	39
W tym: wielodzietność	49	36	26	28	32
Bezrobocie	391	352	270	213	179
Niepełnosprawność	202	194	182	170	158
Długotrwała lub ciężka choroba	231	202	213	213	208
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	65	53	49	50	47
W tym: rodziny niepełne	46	33	34	32	30
W tym: rodziny wielodzietne	6	5	4	8	7
Przemoc w rodzinie	5	2	4	4	3
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0
Alkoholizm	79	69	66	59	49
Narkomania	2	3	5	3	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	18	24	20	17	7
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	0	3	2	1
Sytuacja kryzysowa	0	3	1	1	5
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	1	0	0

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

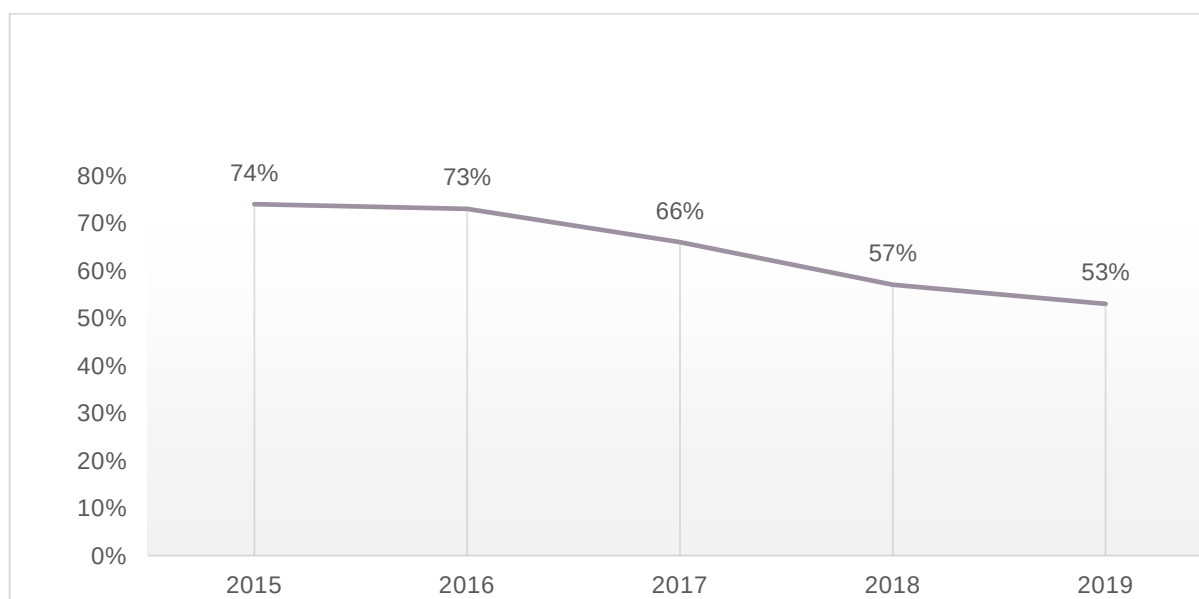
W latach 2015-2019 nie nastąpił wzrost liczby rodzin, którym udzielano pomocy w każdym z zakresów.

W analizowanym okresie nie występowały problemy dotyczące: trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy oraz potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi.

Według ankietowanych najczęściej występującymi problemami, które dotyczą mieszkańców miasta są: bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Najbardziej występują niekorzystne zjawiska związane z zdarzeniami losowymi, przestępczością oraz złymi warunkami mieszkaniowymi. Ankietowani zostali poproszeni również o wskazanie grup, które według nich są zagrożone wykluczeniem społecznym. Ponad 40% respondentów wskazała rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień oraz osoby starsze i samotne. Trzecią grupą wskazaną przez prawie 34% ankietowanych są osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny, rodziny i osoby o niskim statusie materialnym oraz osoby bezdomne.

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem) w 2019 roku wyniósł 53%. Od 2015 roku wskaźnik ten zmniejsza się, nadal jednak pozostaje na wysokim poziomie. W najbliższych latach należy się jednak spodziewać ponownego wzrostu wskaźnika ze względu na skutki gospodarcze pandemii SARS-CoV-2.

Wykres 10 Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 rok.

Biorąc pod uwagę analizę powodów przyznania pomocy oraz grup społecznych, którym grozi wykluczenie należy skupić się przede wszystkim na osobach borykających się z problemem bezrobocia, ubóstwa, uzależnień, niepełnosprawności. Warto również zwrócić uwagę na trudności związane z zapewnieniem opieki osobom starszym i samotnym oraz bezdomnym.

2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

W Mieście Koło mieszkańcy mają dostęp do następujących placówek wsparcia:

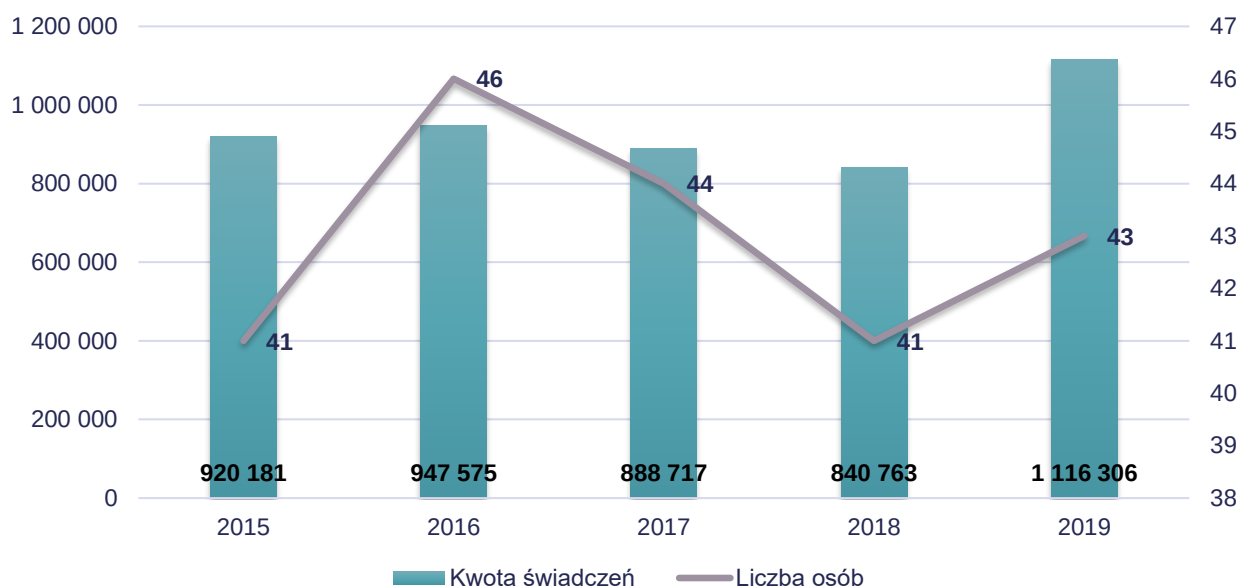
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych – ul. Poniatowskiego 21,
- Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek) – ul. Blizna 55,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole - Stary Rynek 15,
- Dzienny Dom Seniora+ - ul. Powstańców Wlkp. 8,
- Noclegownia – ul. Sosnowa 1,
- Stołówka - ul. Dąbska 40.

W każdym roku MOPS dopłaca za pobyt ponad 40 osób w Domach Pomocy Społecznej. Ogółem w domach pomocy społecznej w 2019 roku przebywało 43 osób z terenu Miasta Koła, a odpłatność za ich pobyt wynosiła ponad 1,1 mln zł. 29 osób zostało umieszczonych w DPS-ach w Kole, pozostałe osoby w ośrodkach w innych miejscowościach:

- DPS w Kole ul. Poniatowskiego dla osób przewlekle chorych – 21 osób,
- DPS w Kole ul. Blizna dla osób w podeszłym wieku – 8 osób,
- DPS Poznań dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – 1 osoba,
- DPS Zagórów dla osób przewlekle chorych – 1 osoba,
- DPS Ślesin dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – 1 osoba,
- DPS Skubarczewo dla osób psychicznie chorych – 1 osoba,
- DPS Skęczniew dla osób psychicznie chorych - 1 osoba,
- DPS Inowrocław dla osób w podeszłym wieku – 1 osoba,
- DPS Marszałki k. Grabowa dla osób przewlekle chorych – 1 osoba,
- DPS Zgierz dla osób przewlekle chorych – 1 osoba,
- DPS Zduny dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 1 osoba,
- DPS Wola Chruścińska dla osób psychicznie chorych – 3 osoby,
- DPS Drzewica dla osób przewlekle chorych – 1 osoba,

- DPS Izbica Kujawska dla dorosłych mężczyzn niepełnosprawnych – 1 osoba.

Wykres 11 Liczba osób umieszczonych w całodobowych domach opieki społecznej oraz kwota świadczeń z tego tytułu w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zmiany w strukturze rodzin, starzenie się społeczeństwa sprawiają, iż opieka nad osobami starszymi i niesamodzielnymi będzie przenoszona do form instytucjonalnych. Ciągły wzrost kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej wpływa na obciążenie budżetu MOPS.

Na terenie Miasta funkcjonuje również Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie czynny od poniedziałku do piątku, również w godzinach popołudniowych. Ośrodek zapewnia wsparcie zarówno dla młodzieży, dzieci jak i osób dorosłych. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiaru problemów, które aktualnie występują. Jego oferta jest bardzo bogata i składa się na nią:

- działalność profilaktyczno-edukacyjna,
- warsztaty profilaktyczne dla klas,
- warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców,
- programy interwencyjne dla młodzieży,
- porady, konsultacje w sprawach uzależnień (alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne),
- porady rodzinne i wychowawcze,
- porady psychologiczne, prawne,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- grupa wsparcia dla kobiet,

- świetlica socjoterapeutyczne i Młodzieżowy Klub Konsultacji i Terapii,
- świetlica socjoterapeutyczna przy ul. Wyszyńskiego 14A,
- grupa zabawowa dla rodziców z małymi dziećmi,
- wspieranie inicjatyw abstynenckich.

Dodatkowo MOPIPR współpracuje ze szkołami, MOPS w Kole, policją przy organizacji wydarzeń, które mają przyczynić się do lepszego funkcjonowania rodziny i przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom związanym np. z przemocą czy nadużywaniem alkoholu. MOPIPR współpracując z innymi podmiotami odgrywa istotną rolę w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii, inicjując i realizując stosowane działania na terenie Miasta Koła .

Na terenie miasta funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole. Jest to ośrodek wsparcia pobytu dziennego (regulaminowa liczba miejsc to 25 osób) skierowany dla osób pełnoletnich z zaburzeniami psychicznymi, w tym dla osób przewlekłe chorych psychicznie oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole funkcjonuje od roku 2005, powstał jako odpowiedź środowiska lokalnego na potrzebę wsparcia środowiskowego osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu Miasta Koła, które wymagają wsparcia społecznego i ukierunkowania w rozwoju indywidualnym. Placówka funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30. Głównym celem działalności Domu jest zapewnienie oparcia społecznego, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samodzielnego życia osób w nim przebywających, podnoszenie poziomu zaradności życiowej, sprawności psychofizycznej, przystosowanie do prawidłowego funkcjonowania społecznego w środowisku oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej.

ŚDS w Kole zapewnia psychologiczną oraz psychiatryczną opiekę zdrowotną, a także rehabilitację społeczną realizowaną poprzez:

- 1) indywidualne poradnictwo psychologiczne, grupowe warsztaty psychologiczne,
- 2) konsultacje lekarskie i okresowe oceny stanu psychicznego, psychoterapię oraz terapię farmakologiczną,
- 3) podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności i nawyków niezbędnych do samodzielnego życia, podnoszących jego jakość,
- 4) terapię zajęciową, m.in.: zajęcia plastyczno-manualne, zajęcia kulturalno-oświatowe, kulinarne, komputerowe, stolarstwo, rękodzielnictwo, krawiectwo, papieroplastyka i inne,
- 5) treningi: lekowy, higieniczny, umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych, umiejętności spędzania czasu wolnego i inne,
- 6) podejmowanie działań w celu przygotowania do podjęcia pracy, pomoc w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia,

- 7) zapewnienie dostępu do świadczeń zdrowotnych,
- 8) opiekę pielęgniarską,
- 9) poradnictwo i pomoc w rozwiązywaniu problemów życia codziennego,
- 10) zajęcia rehabilitacyjne,
- 11) organizację imprez integracyjnych i inne działania zmierzające do pełnej integracji i usamodzielnienia.

Placówka pozbawiona jest barier architektonicznych, w całości dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Na terenie powiatu kolskiego działają jeszcze dwie placówki skierowane dla osób z zaburzeniami psychicznymi tj:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dębnie Królewskim, placówka pobytu dziennego,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbiu, placówka pobytu dziennego i całodobowego.

Miasto nie posiada mieszkania chronionego.

Na terenie powiatu funkcjonują trzy Warsztaty Terapii Zajęciowej:

- Warsztat Terapii Zajęciowej Kolskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej” w Kole,
- Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kole,
- Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Sprawni Inaczej” w Kłodawie.

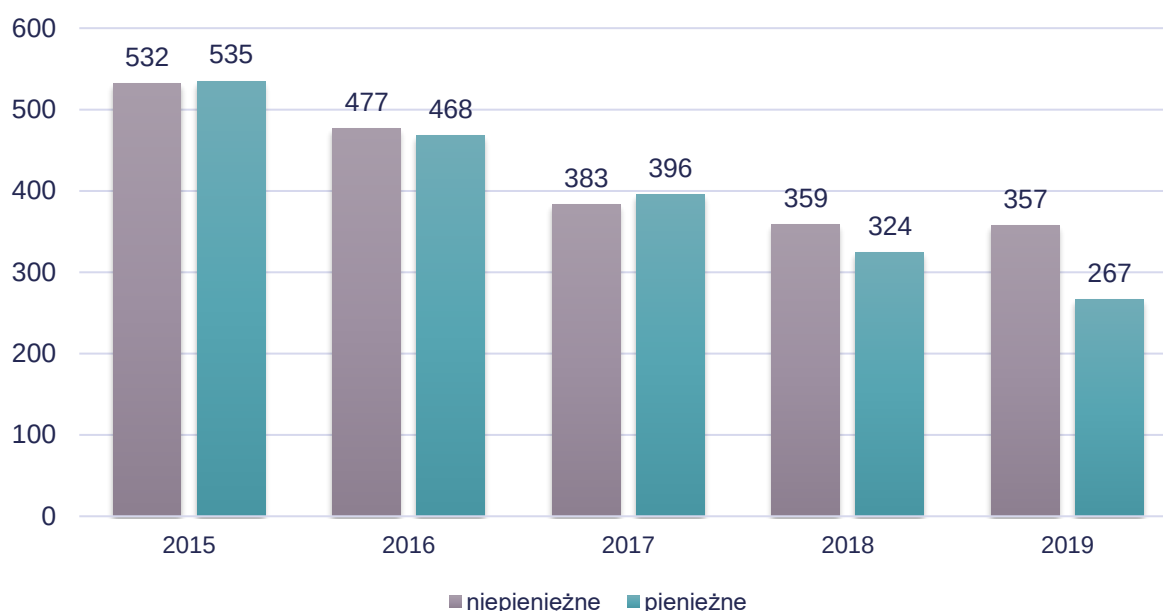
Zasoby miasta kształtują się na poziomie gwarantującym wykonywanie zadań oraz realizowania i zabezpieczenia najważniejszych potrzeb życiowych mieszkańców, rekomenduje się jednak rozwój w zakresie organizacji pozarządowych, upowszechniania wolontariatu wśród młodzieży i dorosłych oraz dalszych działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez zabezpieczenie środków na pomoc finansową dla osób korzystających z pomocy społecznej, a także dalszy rozwój usług opiekuńczych jako alternatywę dla kosztownych domów pomocy społecznej.

2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2019 roku świadczenia niepieniężne zostały udzielone 357 rodzinom, natomiast świadczenia pieniężne trafiły do 267 rodzin. Od 2015 roku następuje systematyczny spadek rodzin korzystających z ww. świadczeń, co obrazuje wykres 12.

Wykres 12. Liczba osób korzystających z świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2019 roku zakresie świadczeń pieniężnych z zasiłków stałych skorzystało 75 osób, 81 osób z zasiłków okresowych, 225 osób z zasiłków celowych, w tym 56 osób w ramach Programu Wieloletniego "Posiłek w szkole i w domu", 225 osób skorzystało z innych zasiłków celowych i w naturze, w tym 53 osoby z zasiłków specjalnych celowych. Zasiłek specjalny celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, który nie podlega zwrotowi. Jednak wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

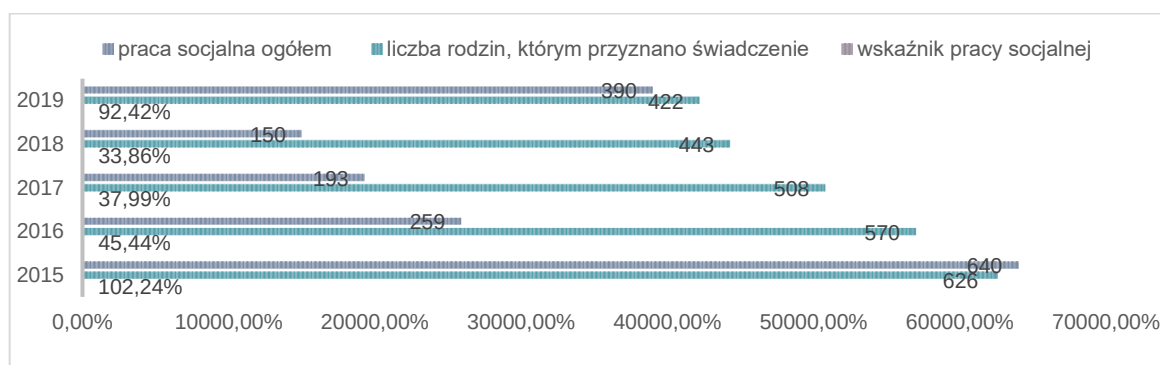
Tabela 8. Liczba osób, którym udzielono świadczenia przez MOPS w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB				
	2015	2016	2017	2018	2019
Razem	948	834	685	595	556
Zasiłki stałe – ogółem	89	91	85	82	75
Zasiłki okresowe - ogółem	305	249	173	124	81
Schronienie	37	33	0	0	0
Posiłek	441	378	290	255	226
W tym dla: dzieci	317	264	185	168	156
Ubranie	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze - ogółem	95	86	96	99	108
W tym: specjalistyczne	0	0	0	0	0
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	0	2	0	1
Sprawienie pogrzebu	1	0	4	2	0
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	460	397	320	275	225
W tym: zasiłki specjalne celowe	67	56	66	65	53

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

Jednym z zadań pomocy społecznej wynikających z art. 45 ust. 1-4 ustawy o pomocy społecznej jest praca socjalna, która świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest zarówno z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej jak i ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Wskaźnik pracy socjalnej w 2019 roku znacznie wzrósł w stosunku do 2018 roku i wyniósł 92,42%. Jest on obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%. Szczegółowo obrazuje to poniższe zestawienie.

Wykres 13 Wskaźnik pracy socjalnej na terenie Miasta Koła

Źródło : Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2019 dla Miasta Koła

Ponadto, w mieście w 2019 roku 42 rodziny zostały wsparte poradnictwem specjalistycznym, co stanowi znaczny wzrost względem lat poprzednich; w 2015 roku z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 26 rodzin, w 2016 roku – 19 rodzin, w 2017 roku – 1 rodzina, w 2018 roku – 2 rodziny. W analizowanym okresie przeprowadzono również 5 interwencji kryzysowych.

Tabela 9. Liczba udzielonych porad z zakresu poradnictwa specjalistycznego oraz liczba interwencji kryzysowych w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	2018	2019
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	26	19	1	2	42
Interwencja kryzysowa	0	15	0	0	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejną formą wsparcia są świadczenia opiekuńcze, w zakres których wchodzi: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy. Poniższa tabela wskazuje na systematyczny wzrost osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych w kolejnych latach, co świadczy o rosnącej potrzebie wsparcia dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami.

Tabela 10. Zasiłki w mieście (liczba świadczeń) w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	2018	2019
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	8 993	9 154	9 383	9 479	9 657
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	1 893	1 894	1 940	1 953	1 797
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. Roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	4 892	4 873	5 059	5 169	5 499
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	353	307	282	262	222

Zasilek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. Roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	2 016	2 074	2 102	2 095	2 139
Świadczenie pielęgnacyjne	1 055	1 119	1 248	1 269	1 318
Specjalny zasiłek opiekuńczy	254	314	308	382	465

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2019 dla Miasta Koła

2.2.5 UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych corocznie miasto przeznacza w budżecie określoną kwotę, którą stanowią dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2019 roku MPPiRPA realizowany był w następujących obszarach:

- Promocja zdrowia, edukacja zdrowotna i kształcenie kadr,
- Profilaktyka,
- Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa,
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Miasto realizuje również Miejski Program Rozwiązywania Problemów Narkotykowych, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Kole w dniu 21.12.2016 roku. Program uwzględnia zadania własne gminy określone w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z 2005 roku i kierunki działań wskazane w wojewódzkim programie przeciwdziałania narkomanii dla województwa wielkopolskiego. Stanowi uzupełnienie dla Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osoby z problemem uzależnień mogą zgłaszać się do Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole, Szpitala Powiatowego w Kole oraz Centrum Medycznego Multimed w Kole. Dorośli mieszkańcy Miasta Koła w przypadku zażycia alkoholu i substancji psychoaktywnych częściej zgłaszali się do Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień niż byli przyjmowani do szpitala. Natomiast wśród młodych ludzi tendencja jest odmienna. W 2018 roku z powodu

zażywania alkoholu do Poradni zgłosiło się 141 osób dorosłych, nie odnotowano natomiast przypadku zgłoszenia wśród dzieci. Z powodu zażywania substancji psychoaktywnych zgłosiło się 48 dorosłych oraz 1 dziecko. Szpital Powiatowy w Kole odnotował natomiast 88 przypadków zgłoszeń osób dorosłych z powodu zażywania alkoholu oraz 2 przypadki zgłoszeń wśród dzieci. Z powodu zażywania substancji psychoaktywnych zgłosiło się 10 dorosłych i aż 8 dzieci.

Centrum Medyczne Multimed w Kole posiada w swoim zakresie Poradnię Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych funkcjonującą od 1 października 2018 r. W 2018 roku do Poradni zgłosiło się z powodu zażywania innych środków psychoaktywnych:

- 45 osób dorosłych będących mieszkańcami Miasta Koła,
- 1 osoba nieletnia będąca mieszkańcem Miasta Koła.

Przychodnia z oddziałem w Kole nie posiada natomiast w swoim zakresie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu, dlatego dane są zerowe.

Problem spożywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży jest jednym z problemów społecznych dotyczących miasta. Może to wynikać z niewystarczająco atrakcyjnej, mało zróżnicowanej oferty spędzania wolnego czasu oraz niewystarczająco rozwiniętej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej jak np. brak skate parku, siłowni, orlików (w trakcie realizacji). Ankietowani aż w 60% ocenili brak miejsca spotkań jako istotny problem społeczny wobec młodzieży.

Na terenie Miasta Koła funkcjonują instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oferując usługi z zakresu poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. W 2019 roku odnotowano 73 osoby dotknięte przemocą w rodzinie, w tym 27 osób stanowiły kobiety, 4 osoby – mężczyźni oraz 42 dzieci będących świadkami przemocy. Wszystkie osoby zostały objęte pomocą w formie poradnictwa. Jest to znaczny spadek (o 103 osoby) w stosunku do liczby 176 osób dotkniętych przemocą w rodzinie w 2015 roku.

W 2019 roku zakończono 27 procedur "Niebieskie Karty", na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, natomiast w stosunku do 8 przypadków stwierdzono brak zasadności podejmowania działań. Jednocześnie wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” wobec 28 rodzin. Liczba wszystkich rodzin objętych procedurą wyniosła 49, podczas gdy w 2015 roku wynosiła 51. Liczba wszczętych w 2015 roku procedur „Niebieskie Karty” w porównaniu z liczbą osób dotkniętych przemocą w rodzinie może świadczyć o niskim poziomie efektywności tej procedury w 2015 roku, która uległa znacznej poprawie do 2019 roku.

Na terenie miasta funkcjonuje Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie a w jego ramach Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy, gdzie podejmowane są następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Prowadzenie konsultacji pedagogicznych, psychologicznych, porad prawnych dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym, prowadzenie poradnictwa rodzinnego i terapii w zakresie przemocy domowej,
- MOPIPR Kontynuuje współpracę w ramach Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy poprzez: udział pracowników MOPIPR w posiedzeniach Zespołu oraz grupach roboczych dotyczących rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie, przewodniczenie pracom Zespołu Interdyscyplinarnego przez pracownika MOPIPR, organizowanie szkoleń, pomoc w rozpowszechnianiu informacji dotyczących pracy Zespołu i możliwości wsparcia.

Działalność MOPIPR realizowana jest również w Punkcie Konsultacyjnym ds. narkotyków i alkoholu dla osób uzależnionych, w tym: konsultacji pedagogicznych, psychologicznych, dla rodzin z problemem narkotykowym i alkoholowym.

MOPIPR wspiera działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu przemocy, w tym Kolskie Stowarzyszenie Abstynentów „Przyszłość” w Kole. Do istotnej działalności MOPIPR należy prowadzenie i finansowanie placówek, w których realizowana jest praca na rzecz dzieci z rodzin z dysfunkcyjnych:

- Świetlica socjoterapeutyczna oraz Młodzieżowy Klub Konsultacji i Terapii przy ul. Dąbska 40,
- Świetlica socjoterapeutyczna BAZA przy ul. Wyszyńskiego 14.

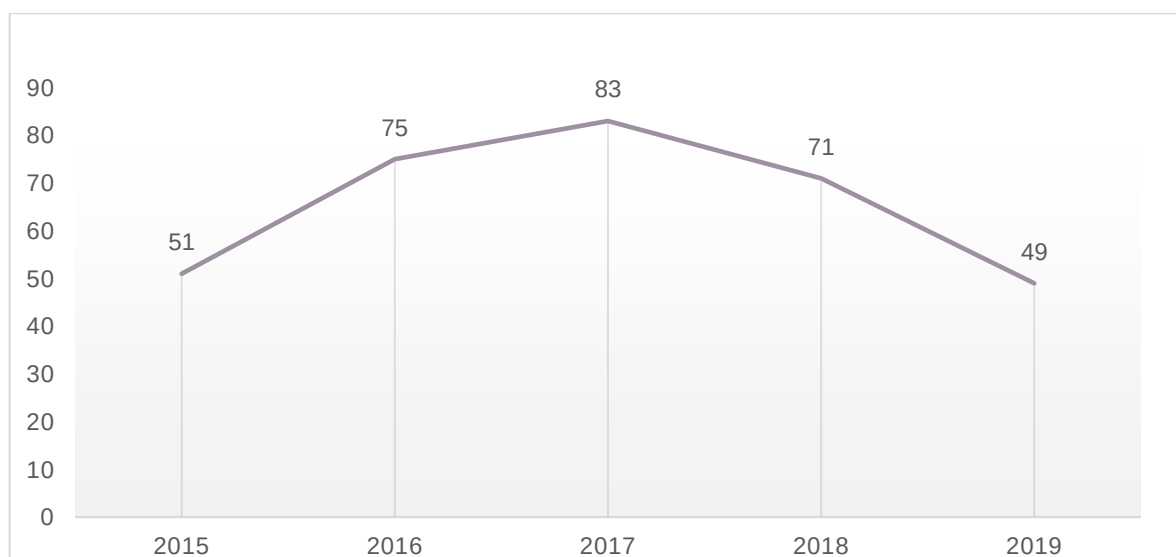
Do zadań MOPIPR należy również prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a także podnoszenia kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów. Zadania te realizuje się poprzez:

- Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół podstawowych zajęć i programów profilaktycznych wykazanych w specjalistycznych materiałach źródłowych i publikacjach, posiadających określone metody pracy i scenariusze zajęć, odpowiadających przyjętym standardom jakości i efektywności pracy profilaktycznej,
- Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym skierowanych do rodziców, prowadzenie grupy zabawowej dla rodziców i opiekunów z małymi dziećmi, nowej formy profilaktyki,
- Realizacja warsztatów rozwijających kompetencje wychowawcze dla rodziców z wykorzystaniem elementów programu „Szkola dla rodziców i wychowawców”,
- Realizacja „Programu Wzmacniania Rodziny” adresowanego do rodzin, w których występują trudności w komunikacji, relacji rodzic-dziecko-rodzina czy zachowania ryzykowne dzieci,

- Realizacja programu wczesnej interwencji Fred Goes Net skierowanego do osób w wieku 13-19 lat, które eksperymentują lub używają szkodliwie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol, tzw. dopalacze) i doświadczają związanych z tym problemów,
- Podejmowanie działań edukacyjnych i dystrybucja materiałów informacyjnych w społeczności lokalnej,
- Prowadzenie na poziomie lokalnym ogólnopolskich kampanii edukacyjnych, organizowanie konkursów związanych z profilaktyką problemów alkoholowych i zagrożeń cywilizacyjnych,
- Organizowanie spotkań z pedagogami, kuratorami sądowymi, asystentami rodziny, funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Kole, pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Podczas spotkań omawiano formy współpracy w zakresie profilaktyki i podejmowania działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych w środowisku lokalnym.

Na terenie Miasta Koła przemoc występuje najczęściej w rodzinach najuboższych i jest zazwyczaj powiązana z alkoholizmem, niskim wykształceniem, niską świadomością społeczną. Obserwuje się jednak spadek liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

Wykres 14 Liczba rodzin w Mieście Koło objętych procedurą „Niebieska Karta”.

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie miasta działa Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przemocy w Rodzinie. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się co najmniej raz na 3 miesiące. Na dzień 31.12.2019 r. skład Zespołu Interdyscyplinarnego liczył 18 członków. Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wszystkich placówek oświatowych oraz instytucji pomocowych w danej gminie,

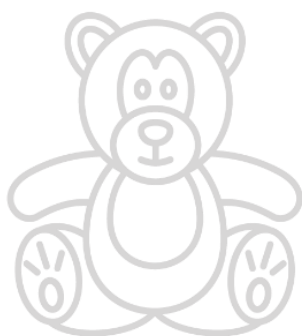
w szczególności przez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół powołuje grupy robocze. Głównym zadaniem grupy roboczej jest podejmowanie działań mających na celu powstrzymanie przemocy, prowadzenie szeroko rozumianego poradnictwa: kierowanie ofiary i sprawców do odpowiednich specjalistów, monitorowanie sytuacji w rodzinach w których dochodzi do przemocy, nawiązywanie współpracy z instytucjami pomocowymi, prowadzenie dokumentacji działań na rzecz danej rodziny oraz ich efektów, występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Tabela 11. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w 2019 roku

Liczba spotkań	4
Liczba niebieskich kart, które wpłynęły w 2019 r.	33
Liczba niebieskich kart zakończonych	35
Liczba powołanych grup roboczych	28
Liczba posiedzeń grup roboczych	97
Liczba osób objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego	146

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności MOPS w Kole za 2019 rok

2.2.6. WSPIERANIE RODZINY I PIELCZA ZASTĘPCZA

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia, rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Asystent rodziny działa na podstawie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2019 roku wsparciem asystentów rodziny były objęte 23 rodziny. Na terenie miasta zatrudnionych było 2 asystentów. Rodziny objęte wsparciem wymagały pomocy w następujących obszarach:

- niewystarczających umiejętności w pokonywaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych,
- trudności z prowadzeniem gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego gospodarowania budżetem domowym,
- trudności związanych z załatwianiem spraw urzędowych oraz wyprowadzeniem spraw zaległych związanych z poprawnym funkcjonowaniem rodziny,
- konieczności wsparcia odnośnie leczenia choroby nowotworowej,
- podjęcia leczenia choroby alkoholowej w systemie stacjonarnym i indywidualnym,
- pomocy w powrocie dzieci z pobytu u rodzin zastępczych do środowisk biologicznych,
- wsparcia podczas trwania procedury pozostania rodziną zastępczą dla dzieci z najbliższej rodziny,
- pomocy odnośnie otrzymania lokalu mieszkalnego z zasobów miasta.

W rodzinach objętych wsparciem asystenta udało się:

- nawiązać i utrzymywać poprawne relacje z rodzinami;
- zmotywować do podjęcia leczenia choroby nowotworowej, alkoholowej i utrzymywania abstynencji;
- rozpocząć i kontynuować wizyty u psychologa i psychiatry;
- rozpocząć i kontynuować wizyty u logopedy z dziećmi;
- uregulować sytuację prawną rodziny;
- asystować podczas wizyt u lekarzy specjalistów;
- doprowadzić do wyrobienia nawyku systematycznego płacenia za czynsz, media oraz regulowania zaległych zobowiązań;
- wyrobić nawyk dbania o porządek w mieszkaniu i higienę osobistą;
- doprowadzić do podjęcia i utrzymania pracy;
- zmotywować do czynnego udziału w zajęciach dla rodziców organizowanych przez MOPIR w Kole, w celu poprawnej opieki nad dziećmi i radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych;
- wspierać rodziny podczas zmagania się z trudnościami dnia codziennego;
- uzyskać opinię z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej potrzebną do kontynuowania nauki, na kolejny etap edukacyjny, w klasach integracyjnych;
- pogłębić współpracę z pedagogami oraz wychowawcami dzieci uczęszczającymi do szkół;
- kontynuować współpracę z MOPIR oraz PCPR;
- motywować rodziny do brania czynnego udziału dzieci w wypoczynku letnim;

- utrzymywać stały kontakt z pracownikami socjalnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kole, Sądem Okręgowym w Koninie, Sądem Rejonowym w Kole, Zespołem Kurateli Sądowej w Kole, kuratorami społecznymi, terapeutami, pedagogami szkolnymi, Policją i Dzielnicowymi.

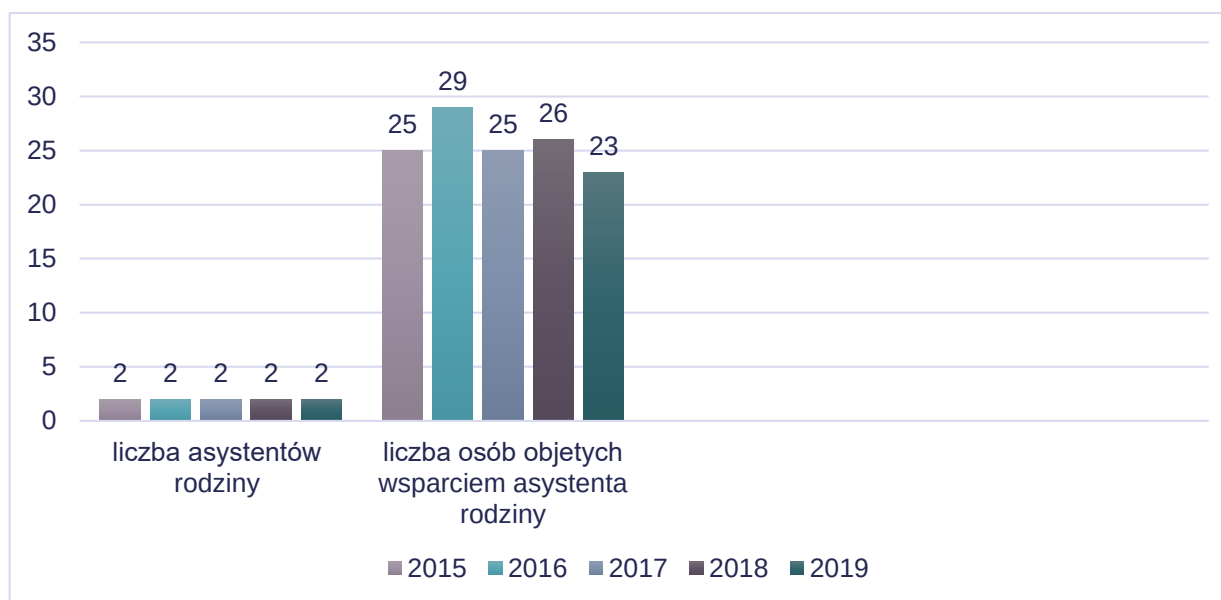
Dzieci z rodzin objętych wsparciem miały możliwość wyjechać do Zakopanego na kolonie oraz na obóz harcerski w Lubiatowie. Asystenci rodziny wzięli czynny udział w zorganizowaniu imprezy „Mikołaj Dzieciom”.

Tabela 12. Asystenci rodziny w Mieście Koło w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba asystentów rodziny	2	2	2	2	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	25	29	30	26	23

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2019 dla Miasta Koło

Wykres 15 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2015-2019

Źródło : Sprawozdanie z działalności MOPS w Kole, lata 2015-2019

W ramach wsparcia rodziny Miasto Koło realizuje program Miejska Karta Rodziny, którego celem jest poprawa warunków życia rodzin wielodzietnych, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w tych rodzinach, a także kształtowanie ich pozytywnego wizerunku oraz promocja modelu rodziny wielodzietnej poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, sportu

i rekreacji, a także promocji i ofert przygotowanych przez firmy i instytucje uczestniczące w Programie, jak również pomoc drobnej przedsiębiorczości w zwiększeniu konkurencyjności. Uprawnionymi do otrzymania Karty są członkowie rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie gminy. Przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Karta uprawnia do zniżek i ulg zaoferowanych przez Partnerów tj. instytucje gminne, mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Miasta Koła, którzy przystąpili do Programu.

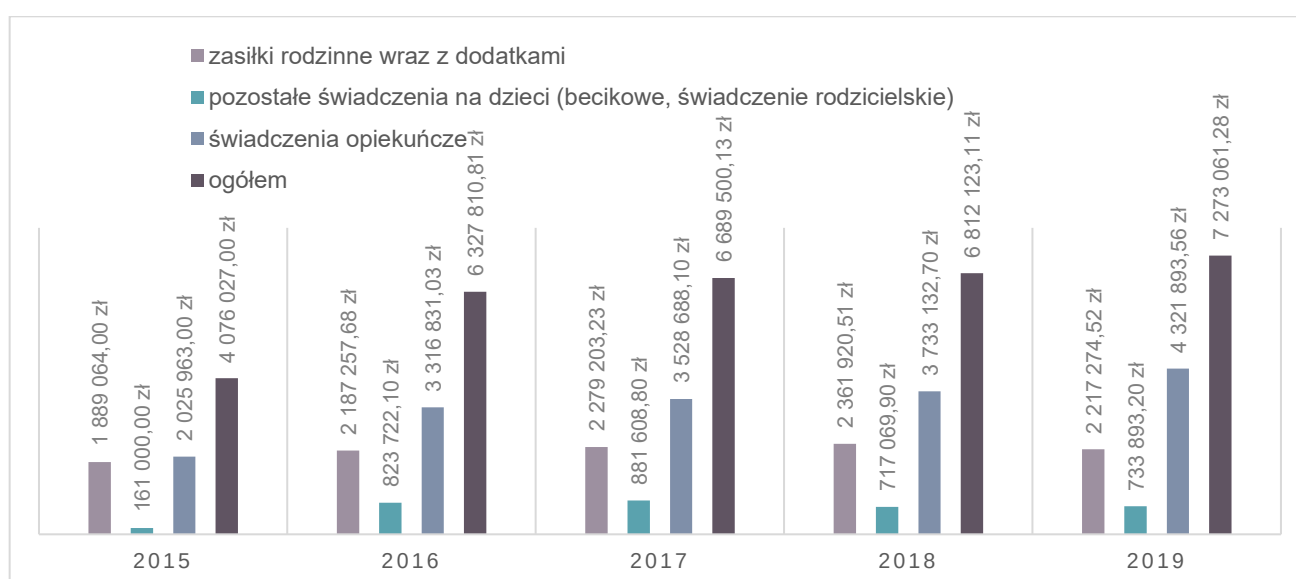
Świadczenia rodzinne finansowane są w całości z budżetu państwa i stanowią one znaczące wsparcie dla rodzin zamieszkujących na terenie Miasta Koła, wychowujących dzieci w wieku szkolnym, jak również dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność, powodująca konieczność zapewnienia osobom niepełnosprawnym opieki. Wydawaniem decyzji oraz wypłatą świadczeń zajmuje się Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole.

W roku 2019 wpłynęło 1345 wniosków, w tym:

- 848 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z przysługującymi dodatkami,
- 194 wnioski o zasiłek pielęgnacyjny,
- 24 wnioski o świadczenie pielęgnacyjne,
- 61 wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 165 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka,
- 53 wnioski o świadczenie rodzicielskie.

W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych wydano łącznie 1746 decyzji administracyjnych.

Wykres 16 Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w Mieście Koło w latach 2015-2019

Źródło: Sprawozdania roczne z działalności MOPS w Kole za lata 2015-2019.

Świadczenie wychowawcze ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przysługuje ono matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia; w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2019 r. świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało po spełnieniu kryterium dochodowego. Z dniem 1 lipca 2019 r. zmianie uległy warunki przyznawania świadczenia, upoważniające do pobierania świadczenia wychowawczego na każde niepełnoletnie dziecko niezależnie od dochodu rodziny. Świadczenie finansowane jest w całości z budżetu państwa.

W 2019 roku wpłynęło 2513 wniosków, wydano 2386 decyzji przyznających, 29 decyzji odmownych, 11 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego oraz 45 decyzji uchylających prawo do świadczenia wychowawczego, a także 9 postanowień o wstrzymaniu wypłaty świadczenia oraz 7 postanowień o wznowieniu wypłaty świadczenia.

W ramach wsparcia dla rodzin wypłacane są również: jednorazowe świadczenie „Za życiem”, jednorazowe świadczenie „Dobry Start”, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dodatki mieszkaniowe oraz energetyczne, stypendia szkolne oraz zasiłek szkolny.

Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Jest to przejściowa – okresowa forma opieki nad dzieckiem. W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona.

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzina zastępcza przyjmując dziecko pod swoją opiekę, dba o jego rozwój fizyczny i intelektualny, zaspakaja potrzeby zarówno w sferze materialno-bytowej jak i emocjonalnej. Angażuje się w proces kształcenia, pogłębia zainteresowania, organizuje wypoczynek wakacyjny. Pokazuje jak tworzyć więzi, dbać o innych i o siebie. Najkrócej mówiąc wypełnia obowiązki rodzicielskie wobec dziecka, dla którego tworzy rodzinę zastępczą. Rodzice zastępczy w swoich działaniach współpracują z rodziną biologiczną, która bierze udział w podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących ich dzieci (np. przy wyborze szkoły, zawodu, wykonywaniu poważnych

zabiegów medycznych). Na terenie powiatu kolskiego liczba rodzin zastępczych jest wciąż niewystarczająca. W 2015 roku funkcjonowało 67 rodzin zastępczych, a ich liczba wciąż maleje- w 2019 roku funkcjonowało zaledwie 51 rodzin zastępczych. Należy zatem zwrócić uwagę na konieczność przeprowadzenia zintensyfikowanych działań na rzecz promowania rodzicielstwa zastępczego w kolejnych latach.

2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOPRAWNOŚCIAMI

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole realizuje usługi opiekuńcze świadczone dla osób starszych. Celem tych usług jest umożliwienie tym osobom jak najdłuższego funkcjonowania w swoim dotychczasowym środowisku. Po zgromadzeniu wszystkich wymaganych dokumentów pracownik socjalny wnioskuje o przyznanie tej formy pomocy, bądź jej odmowę.

Ośrodek Pomocy Społecznej wydaje decyzję administracyjną przyznającą pomoc w formie usług opiekuńczych, która zawiera w szczególności:

- czasookres świadczonej pomocy,
- wymiar usług (liczba godzin),
- zasady odpłatności.

Zakres usług dostosowywany jest do indywidualnych potrzeb każdej osoby. Przy ustalaniu zakresu usług uwzględnia się:

- konieczność zaspokojenia niezbędnych potrzeb,
- inne uzasadnione potrzeby osoby, odpowiadające celom i mieszczące się w możliwościach pomocy społecznej,
- sytuację rodzinno-bytową (w tym warunki mieszkaniowe),
- rodzaj schorzenia i sprawność fizyczną,
- możliwości wykorzystania uprawnień i zasobów osoby starszej i jej otoczenia.

Katalog usług opiekuńczych obejmuje usługi o charakterze opiekuńczo-pielęgnacyjnym oraz gospodarczym. W zakresie usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych opiekunka wykonuje:

- toaletę podopiecznego (mycie ciała, mycie głowy, pomoc przy kąpieli),
- pomoc przy ubieraniu się, zmiana bielizny osobistej i pościelowej,
- prześcielenie łóżka,

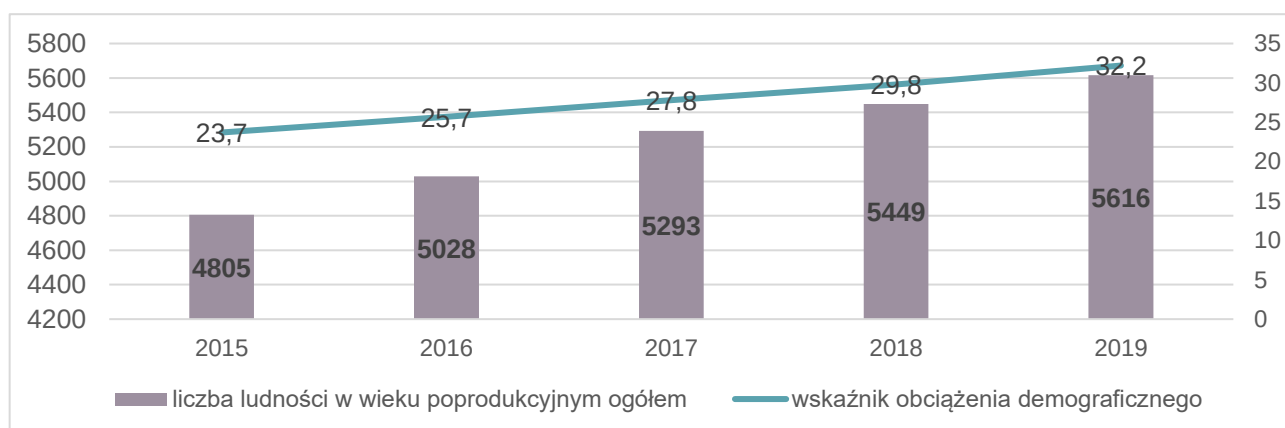
- pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych,
- wykonywanie czynności pielęgnacyjnych zleconych przez lekarza (pielęgnacja miejsc zmienionych chorobowo, smarowanie, podawanie leków, mierzenie temperatury, oklepywanie),
- zgłaszanie wizyt lekarskich, badań laboratoryjnych, realizacja recept,
- przygotowywanie posiłków lub produktów na pozostałą część dnia, z uwzględnieniem zalecanej diety,
- pomoc w spożywaniu posiłków lub karmienie,
- załatwianie w razie potrzeby spraw urzędowych, uiszczanie opłat,
- pomoc w organizowaniu czasu wolnego oraz w kontaktach z najbliższym otoczeniem i środowiskiem.

Usługi o charakterze gospodarczym obejmują między innymi:

- przynoszenie opału i palenie w piecu,
- utrzymywanie w czystości pomieszczenia zajmowanego przez osobę objętą usługami, wynoszenie śmieci, odkurzanie,
- pranie bielizny pościelowej i odzieży w pralce,
- dokonywanie zakupów artykułów spożywczych i innych niezbędnych w gospodarstwie domowym.

Usługi opiekuńcze są realizowane przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godzinach: 7.00 – 15.00 lub 7.30 – 15.30.

Wykres 17. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie Miasta Koło w latach 2015-2019

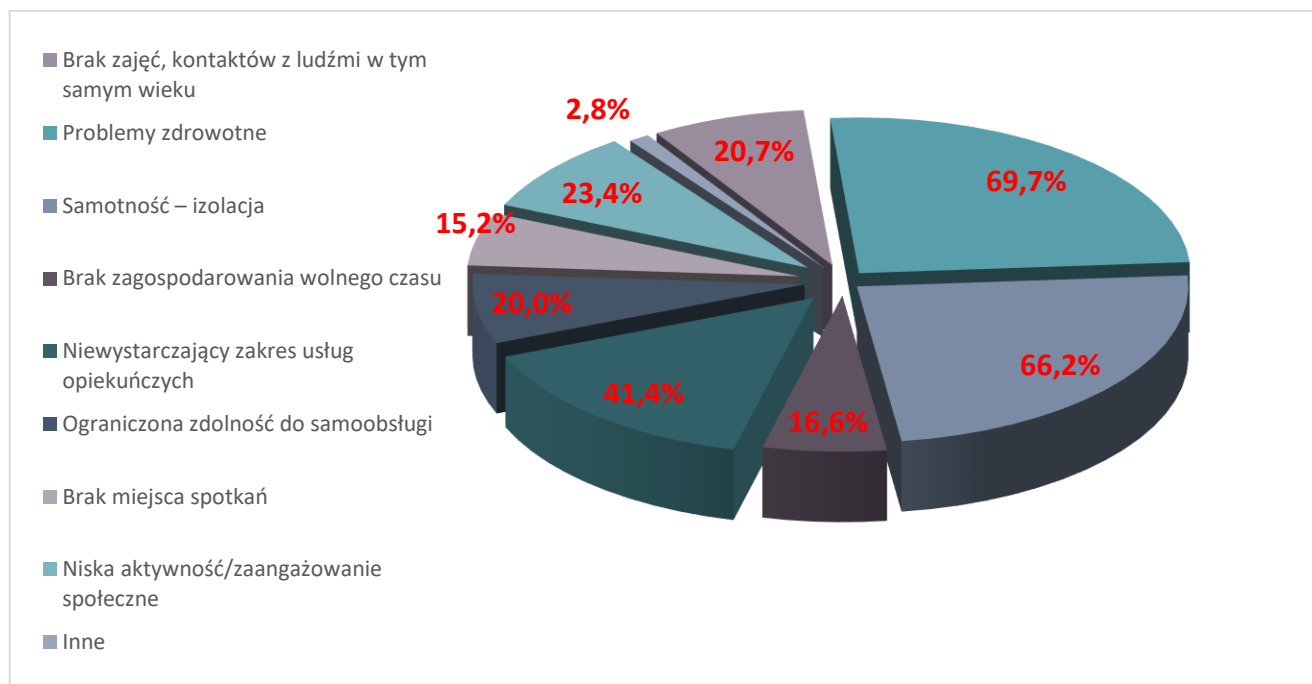

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać na powyższym wykresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, zgodnie z krajowymi tendencjami, systematycznie rośnie. W ciągu ostatnich 5 lat grupa ta zwiększyła się o 811 osób. Oznacza to przyrost o 14,5%. Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinny oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób

w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku usług skierowanych do seniorów w obszarze integracji społecznej. Anketowani jednoznacznie wskazali samotność-izolację jako podstawowy problem osób starszych. W przyszłości należy spodziewać się wzrostu wagi tego obszaru problemowego, wynikającego z prognoz Ministerstwa Zdrowia dotyczących pandemii SARS-CoV-2.

Wykres 18 Problemy społeczne osób starszych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Oprócz instytucjonalnych form pomocy osobom starszym na terenie miasta funkcjonuje także Stowarzyszenie Klub Seniora „Trzecia Zmiana”, który organizuje szereg działań aktywizujących dla seniorów m.in.: spotkania sekcji brydżowej, warsztaty plastyczne, aerobik, bukietarstwo. Klub współpracuje także z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną w Kole poprzez, m.in. wspólną organizację cyklu kursów komputerowych „Komputer dla seniorów”. VII edycja rozpoczęła się 15.10.2018 r. i trwała do 8.04.2019 r. W kursie wzięło udział 30 osób (utworzono dwie grupy: dla osób początkujących i zaawansowanych).

Od 2019 roku w Mieście Kole działa Miejska Rada Seniorów powołana uchwałą nr XVIII/147/2019 Rady Miejskiej w Kole z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie powołania Miejskiej Rady Seniorów i nadania jej Statutu.

Na terenie miasta funkcjonuje również Miejska Karta Seniora. Celem Programu jest szeroko pojęta aktywizacja społeczna mieszkańców Miasta Koła w wieku ukończonych 60 lat życia poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, sportu i rekreacji, a także promocji i ofert przygotowanych

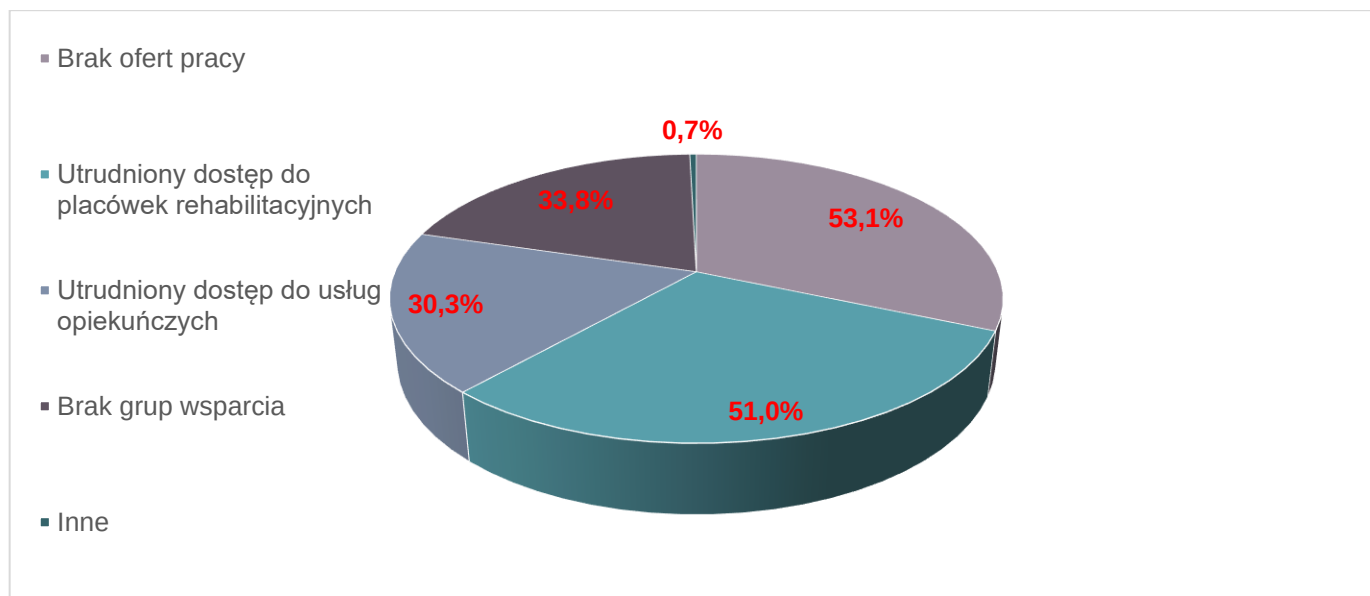
przez firmy i instytucje uczestniczące w Programie. Uprawnionymi do otrzymania Karty są osoby w wieku ukończonych 60 lat, zameldowane na pobyt stały na terenie Miasta Koła.

Miasto prowadzi także Program „Koperta Życia”, skierowany do osób przewlekle chorych, dotkniętych niepełnosprawnością oraz osób w wieku od 60 lat i zameldowanych na pobyt stały na terenie Miasta Koła. Celem programu o nazwie "Koperta życia" jest uświadomienie mieszkańcom Miasta Koła znaczenia posiadania w miejscu ogólnie dostępnym dokładnych informacji dotyczących stanu zdrowia, które mogą być wykorzystane przez służby medyczne w przypadku stanu zagrożenia życia lub zdrowia.

Na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie Miasta Koła działa Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Kole oraz Kolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”, które prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób dotkniętych Zespołem Downa, autyzmem, upośledzeniem umysłowym, a także mózgowym porażeniem dziecięcym.

Respondenci wskazali, że głównymi trudnościami dla osób z niepełnosprawnościami są utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych, opiekuńczych oraz brak ofert pracy przystosowanych do ich potrzeb. Wyniki ankiet implikują konieczność podjęcia działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz do inwestycji w rozwój infrastruktury społecznej. Jest to wyzwanie na najbliższe lata zarówno dla władz miasta jak i organizacji pozarządowych.

Wykres 19 Problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

2.3 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest skuteczną i racjonalną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron obszaru związanego z pomocą społeczną Miasta Koła oraz szans i zagrożeń, jakie są z nim związane. W rezultacie SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu pomocy społecznej miasta. Jednocześnie analiza stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania właściwych kierunków rozwoju. Dodatkowo przedmiotowa analiza ujawnia obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu pomocy społecznej w mieście.

S - mocne strony	W - słabe strony
- o Korzystne położenie komunikacyjne - o Dobra jakość usług społecznych (MOPS, MOPIPR – aktywna działalność na rzecz rodzin w sytuacjach kryzysowych, Noclegownia, Stołówka, Zespół Opieki Domowej) - o Rozwinięta polityka senioralna (DPSy, DSS+, Koperta Życia, Miejska Karta Seniora, Miejska Rada Seniorów, Stowarzyszenie Klub Seniora „Trzecia zmiana”) - o Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości - o Środowiskowy Dom Samopomocy – zwiększenie liczby miejsc w wyniku modernizacji - o Wolontariat (Centrum Wolontariatu) - o Wykwalifikowana kadra w obszarze pomocy społecznej – liczne szkolenia. - o Kontynuacja projektów w ramach WRPO - doposażenie stanowisk pracy, staże, roboty publiczne - o Kontynuacja działań mających na celu zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach – dofinansowanie z UMWW - o Dalsza inwestycja w zasoby kadrowe, nowe szkolenia, superwizje, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu - o Dalsza działalność na rzecz osób uzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie, osób starszych, niepełnosprawnych, działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	- o Mieszkalnictwo komunalne i socjalne – brak wystarczającej liczby mieszkań, duża liczba osób oczekujących - o Brak mieszkalnictwa wspomagane - o Edukacja – mało zróżnicowana oferta edukacyjna - o Opieka nad dziećmi do lat 3 – brak wystarczającej liczby miejsc w żłobkach/klubach malucha - o Utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych, specjalistycznej opieki zdrowotnej - o Niewystarczająca liczba opiekunów w zakresie usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych - o Niewystarczająca liczba asystentów rodziny - o Utrudniony dostęp do lekarzy psychiatrów zwłaszcza dziecięcych - o Niski poziom aktywności społeczności lokalnej - brak środowiskowych grup samopomocy - o Infrastruktura (rekreacja, sport) niewielki obszar odpowiedniej, zrewitalizowanej przestrzeni do rekreacji, niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych, pieszych tras turystycznych - o Niewielka liczba podmiotów ekonomii społecznej - o Okazjonalna współpraca z organizacjami pozarządowymi (Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, kursy dla seniorów) - o Brak programu wychodzenia z bezdomności

O - szanse	T - zagrożenia
- Możliwość pozyskania dofinansowania na realizację projektów z funduszy zewnętrznych - Przyjęcie nowych dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym wyznaczających kierunki rozwoju państwa, w szczególności sfery społecznej - Zwiększone zainteresowanie ze strony inwestorów - Zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców - Promowanie ekonomii społecznej - Rosnąca rola organizacji pozarządowych - Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej - Promowanie turystycznych walorów miasta - Rozwój międzysektorowej polityki społecznej - Korzystne zmiany społeczne - wzrost kreatywności, wykształcenia, postaw przedsiębiorczych - Współdziałanie wielu podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej w celu rozszerzenia ofert, form i środków pomocy, co stwarza możliwość lepszego docierania do różnych grup i środowisk oraz finansowania działalności z różnych źródeł	- Nieznana skala następstw gospodarczych i społecznych spowodowanych pandemią COVID - Spowolnienie gospodarcze skutkujące wzrostem bezrobocia - Nieefektywna polityka społeczna na poziomie krajowym - Częste zmiany przepisów prawa wpływające na stanowienie norm prawa lokalnego, utrudniające długofalowe planowanie przedsięwzięć - Starzenie się społeczeństwa - Migracja ludności - Pojawianie się nieznanych dotychczas problemów społecznych – np. cyberprzemoc

2.4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Charakterystyczny dla całego kraju spadek populacji znajduje odzwierciedlenie w Prognozie opracowanej przez GUS na poziomie Miasta Koło. Według Prognozy liczba mieszkańców Miasta spadnie.

Tabela poniżej przedstawia jak według prognoz ludności do 2030 roku poszczególne kategorie wiekowe będą ulegać zmianie. Ogólna liczba ludności w Kole spadnie o 9%, zmiany będą również w poszczególnych grupach wiekowych:

- wiek 0-14 – spadek o 22%, czyli o 692 osoby,
- wiek 15-59 – spadek o 9%, czyli o 1 107 osób,
- wiek 60+ - nieznaczny spadek, czyli o 32 osoby,
- wiek 15-64 – spadek o 12%, czyli o 1 670 osób,
- wiek 65+ - wzrost o 11%, czyli o 531 osób,
- wiek 80+ - wzrost 72%, czyli o 594 osoby.

Tabela 12. Prognoza ludności dla Miasta Koła

WIEK	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ogółem	21 532	21 349	21 163	20 972	20 775	20 574	20 371	20 152	19 931	19 701
0-14	3 103	3 027	2 939	2 864	2 759	2 704	2 600	2 528	2 459	2 411
15-59	11 901	11 786	11 633	11 521	11 436	11 309	11 229	11 097	10 966	10 794
60+	6 528	6 536	6 591	6 587	6 580	6 561	6 542	6 527	6 506	6 496
15-64	13 555	13 271	13 026	12 784	12 618	12 428	12 339	12 163	12 033	11 885
65+	4 874	5 051	5 198	5 324	5 398	5 442	5 432	5 461	5 439	5 405
80+	829	865	866	863	888	1 016	1 134	1 234	1 338	1 423

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 opracowana przez GUS

Systematycznie zbieranie informacji i danych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pozwala na zaobserwowanie zmian ilościowych oraz pewnych tendencji w strukturze wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Analizując tabele i wykresy zamieszczone w rozdziale Analiza problemów społecznych można przyjąć, że – niezależnie od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych utrzymuje się stała grupa beneficjentów systemu wsparcia, wymagająca stałej interwencji socjalnej. Rozwój gospodarczy,

podnoszenie się jakości życia w mieście, nie zawsze są zbieżne z tempem włączenia osób wykluczonych w życie społeczne.

Podsumowując informacje zawarte części diagnostycznej i prognostycznej Strategii możemy przyjąć w perspektywie czasowej przyjmowanej Strategii, że:

- wzrośnie udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców miasta,
- poziom ubóstwa i innych dysfunkcji zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodzin będzie się utrzymywał na stałym poziomie,
- dużą grupę osób wymagających wsparcia będą stanowiły osoby z niepełnosprawnościami,
- znaczącym problemem będzie zjawisko związane z przemocą w tym z przemocą w rodzinie,
- poza uzależnieniem od alkoholu i narkotyków pojawiać się będą nowe formy uzależnień,
- w kontekście rozwoju rynku pracy kluczowym będzie kwestia wydłużenia aktywności zawodowej.

STRATEGIA

MISJA MIASTA KOŁO

KOŁO - MIASTO, GDZIE ROZWÓJ NAOKOŁO

**Cel główny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Miasta Koła**

**INTEGRUJEMY MIESZKAŃCÓW, TWORZYMYS ATRAKCYJNE
WARUNKI DO ŻYCIA, WSPIERAMY OSOBY ZAGROŻONE
WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM**

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Urzeczywistnienie celu głównego odbędzie się poprzez realizację celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań.

Analizując część diagnostyczną Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koła wyodrębniono 3 najważniejsze cele strategiczne, które zostały opracowane w odpowiedzi na główne problemy miasta zdiagnozowane w rozdziale nr 2.

Cele strategiczne są jednocześnie zgodne z celem głównym. Celami strategicznymi są:

- 1. ROZWÓJ EFEKTYWNEGO SYSTEMU WSPARCIA I OPIEKI NAD RODZINĄ**
- 2. FUNKCJONALNY SYSTEM WSPARCIA OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH ORAZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI**
- 3. DYFERENCJACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY I UZALEŻNIENIOM**

Do każdego celu strategicznego przyporządkowane zostały cele operacyjne, a do nich kierunki działań, które będą realizowane przez MOPS w Kole, komórki organizacyjne Urzędu Miasta, jednostki organizacyjne samorządu gminnego w tym: szkoły, placówki oświatowe, Dzienny Dom „Senior +”, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Powyższe cele i kierunki działań realizowane będą w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komendą Powiatową Policji, organizacjami pozarządowymi, Kościołami, związkami wyznaniowymi, wolontariuszami, zespołem kuratorskiej opieki sądowej oraz jednostkami ochrony zdrowia.

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ EFEKTYWNEGO SYSTEMU WSPARCIA I OPIEKI NAD RODZINĄ

Rodzina, jako podstawowa komórka społeczna, pełni ważną rolę w funkcjonowaniu poszczególnych zbiorowości społecznych tj. państwa, społeczności lokalnej itp. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koła została dostrzeżona istotna rola rodziny w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Implikuje ona konieczność podjęcia działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, wsparcia w sytuacjach kryzysowych oraz zapewnienia optymalnych warunków do codziennego działania zarówno w sferze zawodowej jak i społecznej. Na podstawie analiz zawartych w części diagnostycznej, w obszarze wsparcia dla rodziny należy uwzględnić główne wnioski, takie jak rosnąca migracja osób w wieku produkcyjnym, przyrost naturalny, problemy mieszkaniowe, bezrobocie, bezradność w pełnieniu funkcji rodzicielskiej. Nie należy jednak zapominać o bogatych zasobach lokalnego kapitału ludzkiego jakim jest chociażby wysoki wskaźnik przedsiębiorczości w gminie. Przy odpowiednim systemie wsparcia, opartym o efektywnie działającą edukację, pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci i młodzieży, służbę zdrowia, rozbudowaną infrastrukturę mieszkaniową, usługową, a także aktywizację społeczności lokalnej poprzez bogatą ofertę kulturalną oraz rewitalizację przestrzeni społecznej (rekreacja, sport, lokalna turystyka) należy oczekiwać osiągnięcia pierwszego z celów strategicznych. Nastąpi bowiem zwiększenie możliwości zaspokojenia potrzeb społecznych w każdym z ujętych obszarów. Atrakcyjna infrastruktura usługowa zachęci lokalnych inwestorów, co zwiększy aktywność zawodową mieszkańców i zmniejszy saldo migracji. Rozwinięta infrastruktura społeczna umożliwi mieszkańcom aktywne i różnorodne spędzanie czasu wolnego, co zacieśni więzi społeczne. Kontynuacja dobrych praktyk w zakresie wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych (np. ubóstwo, choroba, uzależnienia, przemoc) zwiększy poziom bezpieczeństwa mieszkańców i zbuduje poczucie uczestnictwa w procesie budowania wspólnoty lokalnej.

CELE OPERACYJNE		KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI EWALUACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
1.1.	WSPIERANIE RODZIN W PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA FUNKCJI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZEJ	• Zwiększenie liczby asystentów rodziny • Program korekcyjno-edukacyjny • Współpraca z jednostkami powiatu w zakresie zapewnienia specjalistycznej opieki zdrowotnej (w tym psychiatria) • Zwiększenie liczby rodzin zastępczych poprzez promocję i szkolenia • Rozwój infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, sportowej (ścieżki edukacyjne, trasy spacerowe, rowerowe) • Rozwój aktywności społeczności lokalnej • Atrakcyjna oferta edukacyjna: zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży	• Liczba asystentów rodziny • Liczba osób objętych programem • Liczba etatów/kontraktów dla lekarzy specjalistycznej opieki zdrowotnej • Liczba rodzin zastępczych • Liczba tras rowerowych, ścieżek spacerowych • Liczba wydarzeń zorganizowanych na rzecz integracji mieszkańców • Liczba godzin i rodzajów zajęć pozalekcyjnych	Wzmocnienie więzi rodzinnych, wyjście rodzin z kryzysu, aktywizacja społeczna,
1.2	WSPARCIE OSÓB I RODZIN ZAGROZONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	• Budowa bloku komunalnego - 16 mieszkań • Budowa bloku socjalnego • Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa dla rodzin dysfunkcyjnych (np. chronionego, treningowego) • Program wychodzenia z bezdomności • Wsparcie psychologiczne osób starszych pozostających w domu, samotnych, niepełnosprawnych • Promowanie zdrowego modelu życia i pozytywnych wzorców rodziny	• Liczba wybudowanych mieszkań komunalnych, socjalnych, chronionych • Liczba osób, które skorzystały z pomocy w ramach programu wychodzenia z bezdomności • Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które skorzystały z pomocy psychologicznej • Liczba wydarzeń, przedsięwzięć, promujących zdrowy styl życia	• Zapewnienie odpowiedniej liczby mieszkań, wspieranie osób bezdomnych, zmniejszenie liczby osób bezdomnych • Zmniejszenie skali zjawiska marginalizacji i izolacji społecznej wśród seniorów, OzN

	Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (zadanie zlecone dla NGO)	Liczba osób, które skorzystały z pomocy w ramach PO PŻ	- Wzrost aktywności fizycznej, poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego - Wsparcie osób o niskim statusie materialnym
1.3 PROWADZENIE DZIAŁAŃ AKTYWIZUJĄCYCH ZAWODOWO I SPOŁECZNIE	- Indywidualne podejście do osób bezrobotnych (jak rozmawiać z pracodawcą, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych) - Pomoc pracodawcom w tworzeniu i utrzymaniu stanowisk pracy - Podniesienie konkurencyjności na rynku pracy poprzez pozyskanie nowych inwestorów - Zwiększenie zatrudnienia wśród kobiet, OzN (brak ofert pracy) - Warsztaty z zakresu doradztwa zawodowego - Zacieśnienie współpracy ze Spółdzielnią Socjalną "Aktywni" - Promocja podmiotów ekonomii społecznej	- Liczba osób, które znalazły pracę w wyniku działań aktywizujących osoby bezrobotne - Liczba nowych stanowisk pracy - Liczba inwestycji przeprowadzonych przez prywatnych inwestorów - Liczba przeprowadzonych warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego - Liczba zatrudnionych kobiet oraz OzN - Liczba wspólnych inicjatyw z udziałem SS „Aktywni” - Liczba inicjatyw z udziałem podmiotów ekonomii społecznej	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, zwiększenie liczby miejsc pracy

CEL STRATEGICZNY II: FUNKCJONALNY SYSTEM WSPARCIA OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH ORAZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W obliczu postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, obserwowanego zarówno na poziomie lokalnym, krajowym jak i globalnym, zaspokojenie potrzeb seniorów w wymiarze społecznym, zdrowotnym czy ekonomicznym stanowi jedno z największych wyzwań dla władz krajowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. Ten obszar wymaga zatem podjęcia zintensyfikowanych działań, które zostały ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koło. Umożliwią one stworzenie bezpiecznego i przystosowanego do potrzeb osób starszych środowiska lokalnego. Kolejna ważna grupa społeczna, wymagająca wsparcia i ujęta w tym obszarze to osoby niesamodzielne oraz z niepełnosprawnościami, zarówno ruchowymi, intelektualnymi jak i psychicznymi. Należy rozwinąć i poszerzyć funkcjonujący system wsparcia, tak aby zapewnić usługi opiekuńczo-lecznicze zarówno pod względem jakościowym (szeroka oferta usług) jak i ilościowym (dostępność usług).

Analiza diagnostyczna wykazała zjawiska społeczne występujące w mieście oraz obszary problemowe, które wymagają podjęcia działań. Można wymienić tutaj rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego, izolację społeczną (dodatkowo wzmocnioną przez pandemię SARS-CoV-2), długotrwałe i ciężkie choroby, utrudnioną aktywizację zawodową dla osób z niepełnosprawnościami. Obszary te wskazują na zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne, specjalistyczne usługi opiekuńcze, dostęp do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz na konieczność zaspokojenia rosnącej potrzeby integracji społecznej i zawodowej. Planowane działania Miasta Koło w tym obszarze przyczynią się do powstania skoordynowanego, międzysektorowego systemu wsparcia, co skutkować będzie osiągnięciem drugiego z celów strategicznych.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI EWALUACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
2.1 WSPARCIE OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH ORAZ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W ZAKRESIE USŁUG OPIEKUNCZO-LECZNICZYCH	- Opracowanie koncepcji możliwości zwiększenia miejsc pobytu dla osób starszych (np. klub seniora) - Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych dla osób niesamodzielnych / niepełnosprawnych - Zwiększenie kadry - Asystent osoby niesamodzielnej/starszej - Zwiększenie liczby miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy - opieka nad osobami niesamodzielnymi (szkolenia) - Promocja wolontariatu w zakresie świadczenia usług wytnieniowych - Rozszerzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (kwalifikacje pracowników, zwiększenie godzin wsparcia)	- Liczba miejsc pobytu dla osób starszych w placówkach opiekuńczych - Liczba zajęć rehabilitacyjnych dla osób niesamodzielnych/ niepełnosprawnych - Liczba asystentów osób niesamodzielnych / starszych - Liczba miejsc w ŚDS - Liczba przeprowadzonych szkoleń dotyczących opieki nad osobami niesamodzielnymi - Liczba godzin z zakresu usług opiekuńczych - Liczb wolontariuszy świadczących opiekę wytnieniową	Zwiększenie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, nowe rozwiązania zapewniające większą sprawność tym osobom, zminimalizowanie ryzyka zagrożenia wykluczeniem społecznym

	Rozwój współpracy z NGO w zakresie zwiększenia dostępu do usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych	- Liczba szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników w zakresie usług opiekuńczych - Liczba NGO zajmujących się rehabilitacją i opieką nad osobami niesamodzielnymi/ niepełnosprawnymi
2.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY	- Utworzenie Centrum Opiekuńczo-Leczniczego - Rozwój placówek opieki długoterminowej - Współdziałanie z PCPR i PFRON w obszarze likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych	- Liczba placówek opieki długoterminowej - Liczba budynków, w których usunięto bariery architektoniczne Zwiększenie dostępu do placówek leczniczych i opiekuńczych Poprawa jakości usług Dostosowanie architektoniczne do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami
2.3. INTEGRACJA SPOŁECZNA OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	- Poprawa wizerunku osób starszych z problemami chorób otępiennych, OzN, w świadomości społecznej - Promowanie solidarności, integracji międzypokoleniowej	- Liczba przeprowadzonych inicjatyw, promujących wizerunek osób starszych - Liczba inicjatyw międzypokoleniowych - Liczba spotkań integracyjnych dla osób starszych Likwidacja stereotypów na temat funkcji i miejsca seniorów w społeczeństwie, Zminimalizowanie ryzyka izolacji społecznej osób starszych

	• Stworzenie miejsc spotkań dla osób starszych (oferta spędzania czasu wolnego) • Promowanie wśród społeczności lokalnej i osób starszych, OzN aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej	• Liczba środowiskowych organizacji samopomocowych	Popularyzacja organizacji pozarządowych zajmujących się wsparciem osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie dostępności budynków dla OzN , złamanie stereotypu o braku możliwości prowadzenia aktywnego życia społecznego i zawodowego przez osoby z niepełnosprawnościami
--	---	--	--

CEL STRATEGICZNY III: DYFERENCJACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY I UZALEŻNIENIOM

Chociaż problemy uzależnienia i przemocy nie pozostają w bezpośredniej zależności przyczynowo - skutkowej, należy pamiętać, że używanie alkoholu i narkotyków jest czynnikiem ryzyka dla wystąpienia przemocy w rodzinie. Osoby szukające pomocy w obu tych obszarach napotykać na wiele trudności obejmujących nie tylko problemy w dostępności, lecz także w uzyskaniu efektywnej pomocy. Dzieje się tak, gdyż brakuje skoordynowanego planu pomocy. Powyższy problem stwarza konieczność podjęcia międzyinstytucjonalnej współpracy. Realizacja działań zaplanowanych w tym obszarze pozwoli na poszerzenie wachlarza usług i skoordynowanie ich w ramach pomocy psychologiczno-psychiatryczno-medycznej. Odpowiednie działania profilaktyczne, - uświadamiające osoby i grupy społeczne, zwłaszcza te szczególnie narażone na ryzyko wystąpienia uzależnień i przemocy - znacznie zwiększą świadomość społeczną w tym obszarze. Propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia przyczyni się do zmiany postaw społecznych i form spędzania wolnego czasu. Zarówno kontynuacja działań, które okazały się efektywne (jak np. działalność Miejskiego Ośrodka Profilaktyki i Pomocy Rodzinie, działalność Zespołu Interdyscyplinarnego) jak i poszerzenie ich o nowe kierunki aktywnej polityki przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy umożliwią realizację trzeciego z założonych celów Strategii.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI EWALUACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
3.1 ZINTEGROWANIA POMOC DLA OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM PRZEMOCY I UZALEZNIENI	- Zatrudnienie terapeuty z dziedziny uzależnień - Współpraca z grupami wspierającymi osoby uzależnione i współuzależnione - Podejmowanie działań interdyscyplinarnych ograniczających zjawisko przemocy w szkole i środowisku rówieśniczym - Stworzenie międzysektorowego modelu współpracy, dla osób z uzależnieniami oraz z problemem przemocy w rodzinie (prac socjalny, psycholog, trener, psychiatra) - Aktywizacja AA i DDA - Stworzenie środowiskowych grup wsparcia	- Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia terapeutycznego w obszarze uzależnień - Liczba grup wspierających osoby uzależnione i współuzależnione - Liczba działań międzysektorowych na rzecz osób uzależnionych oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie - Liczba grup AA i DDA	- Zwiększenie liczby osób, mających dostęp do terapeuty oraz grup wsparcia z obszaru uzależnień - Zwiększenie świadomości społecznej na temat uzależnień
3.2 DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE NA RZECZ OSÓB I GRUP ZAGROZONYCH	- Ograniczenie godzin sprzedaży alkoholu - Systematyczny monitoring sprzedaży napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych poprzez badanie typu „tajemniczy klient”	- Liczba przeprowadzonych kontroli w sklepach - Liczba podjętych działań na temat zagrożeń wynikających z uzależnień	Zminimalizowanie możliwości spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie, zwiększenie świadomości społecznej na

PROBLEMEM WYSTĄPIENIA PRZEMOCY I UZALEŻNIEŃ	• Profilaktyka, edukacja i specjalistyczna pomoc terapeutyczna, socjoterapeutyczna, psychologiczna, prawna w obszarze uzależnień i przemocy - kontynuacja działań • Wdrożenie programu dla dzieci z problemami asymilacji społecznej • Liczba godzin w zakresie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej, prawnej • Liczba wdrożonych programów temat uzależnień, wsparcie osób uzależnionych, minimalizacja ryzyka wykluczenia społecznego dla tych osób
3.3 WSPARCIE KADRY Z OBSZARU POMOCY SPOŁECZNEJ	• Superwizja dla pracowników placówek funkcjonujących w obszarze pomocy rodzinie • Systematyczne doszkąlanie i podnoszenie kompetencji istniejącej kadry pracowników • Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników poprzez prowadzenie szkoleń i doradztwo • Szkolenia specjalistyczne dla osób nie związanych zawodowo z systemem pomocy społecznej (np. nauczycieli) • Liczba przeprowadzonych superwizji • Liczba przeprowadzonych szkoleń • Zwiększenie kompetencji kadry oraz wsparcie ich potencjału i zwiększenie odporności psychicznej

HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH CELÓW OPERACYJNYCH ZAKŁADA ICH WDRAŻANIE W SPOSÓB CIĄGŁY W LATACH 2021-2025.

Konkretny czas realizacji danego celu będzie uzależniony od:

- ✓ możliwości pozyskania finansowania danego celu, w tym w szczególności ze źródeł zewnętrznych,
- ✓ stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców miasta na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Przewiduje się następujące źródła finansowania celów zawartych w Strategii:

- ✓ środki własne,
- ✓ środki z budżetu centralnego,
- ✓ środki organizacji, które będą wspólnie z MOPS realizować projekty (np. NGO),
- ✓ środki funduszy krajowych,
- ✓ środki strukturalne Unii Europejskiej.

Poniższa tabela pokazuje planowane środki finansowe, które zostaną zaangażowane do realizacji kierunków działań zawartych w niniejszej Strategii. Przedstawione środki finansowe obejmują wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie miasta (zadania własne i zadania zlecone). Uwzględniono 5% coroczny wzrost wydatków.

Tabela 1. Ramy finansowe Strategii

rok	2021	2022	2023	2024	2025
kwota	21 592 193,26 zł	22 671 802,92 zł	23 805 393,06 zł	24 995 662,72 zł	26 245 445,85 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz sprawozdania z działalności MOPS

MOPS będzie na bieżąco analizował sposoby pozyskania finansowania zewnętrznego dodatkowych projektów i inicjatyw. Możliwość zewnętrznego wsparcia finansowego rozwoju miasta będą zależeć w szczególności od wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce i zasady podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa.

4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2025 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Organem koordynującym wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie MOPS w Kole zgodnie z art. 110 pkt. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Monitoring realizacji strategii umożliwia:

- obserwację stanu zaawansowania realizacji poszczególnych działań, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji;
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację;
- weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków;
- kontrolę postępu prac związanych z realizacją poszczególnych celów operacyjnych.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Dokument wyznaczył główne kierunki w jakich należy podążać by osiągnąć zamierzone cele. Jednak nie wszystkie zdarzenia da się przewidzieć, dlatego tak istotny jest monitoring Strategii. W szczególności w obecnej sytuacji, kryzysu związanego z pandemią, stały nadzór i kontrola stają się jednym z głównych elementów prawidłowej realizacji założonych celów. Monitorowanie odbywać się będzie z wykorzystaniem wskaźników realizacji określonych w Strategii w rozdziale 3.3. dla każdego z celów operacyjnych.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

System ewaluacji polega na ocenie i interpretacji zgromadzonych danych dotyczących realizacji strategii w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów jakości oraz efektów wdrażania poszczególnych działań. Ponadto ewaluacja pozwala wyjaśnić, dlaczego wartości wskaźników nie zostały zrealizowane i jakie są przyczyny wystąpienia problemów oraz jak je rozwiązać.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KOLE

ul. Powstańców Wlkp. 8
62-600 Koło
e-mail: mops@kolo.pl

We współpracy z:

ul. Grochowska 35
60-277 Poznań
e-mail: jst@wanir.edu.pl